

وعدہ صادق

درنامہ سنت غلبہ حق بر باطل

سید رضی سید نژاد

معاونت تربیت و آموزش عقیدتی سیاسی

بسم الله الرحمن الرحيم

حمد و سپاس خداوندی را سزااست که انسان را به کرامت خویش گرامی داشت و او را به زیور عقل و معرفت آراست و راه سعادت و رستگاری را از طریق انبیا و اولیای خویش بر او نمایاند. درود بی‌پایان بر رسول مکرم اسلام(ص) و خاندان پاکش(ع) که کشتی‌های نجات و چراغ‌های هدایت بشریتند.

در عصر حاضر که بشریت در گرداب پیچیده‌ترین جنگ‌های اعتقادی، فرهنگی و روانی گرفتار آمده است، نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران به عنوان بازوان توانمند نظام مقدس اسلامی، بیش از هر زمان دیگری نیازمند عمق‌بخشی به باورهای دینی و تقویت بنیان‌های معرفتی خویش هستند. **معاونت تربیت و آموزش عقیدتی سیاسی** با اتکال به خداوند متعال و پیروی از رهنمودهای حکیمانه مقام معظم رهبری(مدظله العالی)، بر خود فرض می‌داند که با بهره‌گیری از **متن نورانی قرآن کریم و سیره معصومین(ع)**، سپاهیان اسلام را برای مقابله با این تهدیدات گسترده آماده سازد.

این مجموعه آموزشی که با عنوان **"نور مبین: سنت غلبه حق بر باطل در قرآن کریم"** تقدیم می‌شود، حاصل سال‌ها تحقیق و تدوین استاید و پژوهشگران پژوهشگاه امام صادق(ع) است که با مطالعه دقیق آیات قرآن کریم و روایات اهل بیت(ع) و همچنین تحلیل‌های عمیق تاریخی و سیاسی تهیه شده است.

اهداف اصلی این مجموعه در دوره‌های آمادگی اعتقادی و معنوی عبارتند از:

۱. **تعمیق باور به سنت‌های الهی** حاکم بر تاریخ و جامعه از طریق تدبر در آیات قرآن کریم
  ۲. **تقویت روحیه مقاومت و پایداری** در نیروهای مسلح با ارائه الگوهای تاریخی غلبه حق بر باطل
  ۳. **ارتقای سطح بصیرت سیاسی و اعتقادی** پاسداران و بسیجیان برای تحلیل دقیق تحولات منطقه‌ای و بین‌المللی
  ۴. **ایجاد آمادگی روانی و معنوی** برای مقابله با جنگ‌های نرم دشمنان
  ۵. **تربیت نیروهای مومن، انقلابی و کارآمد** برای صیانت از ارزش‌های اسلامی و ملی
- این مجموعه در **گروه‌های صادقین** و دیگر دوره‌های تربیتی به عنوان یک سرفصل اصلی مورد استفاده قرار خواهد گرفت و محتوای آن به گونه‌ای طراحی شده که هم برای فرماندهان و هم برای رزمندگان قابل بهره‌برداری باشد.

ساختار آموزشی این مجموعه بر اساس موارد زیر تنظیم شده است:

- **متن محوری:** اتکا بر آیات قرآن کریم به عنوان منبع اصلی
- **مسئله محوری:** پاسخگویی به شبهات و پرسش‌های روز
- **الگو محوری:** ارائه نمونه‌های عینی از تاریخ گذشته و معاصر

• کاربرد محوری: قابلیت به کارگیری مطالب در میدان عمل

از کلیه فرماندهان، مربیان و رزمندگان محترم تقاضا می‌شود با ارائه پیشنهادات و انتقادات سازنده خویش، ما را در ارتقای کیفیت این مجموعه یاری نمایند.

معاونت تربیت و آموزش عقیدتی سیاسی

مقدمه :

برادران پاسدار و بسیجی، ای سربازان گمنام امام زمان (عج)،

در برهه حساس کنونی که جهان اسلام و میهن عزیزمان ایران، در کوران پیچیده‌ترین توطئه‌ها و جنگ‌های نیابتی دشمنان قرار دارد، آموزش معارف ناب الهیات جنگ نه تنها یک ضرورت تربیتی، که یک ماموریت راهبردی و بقایی برای نیروهای مقاومت به شمار می‌آید.

هدف اصلی از ارائه این سلسله مباحث در دوره‌های یگانی در طول سال، تعمیق باورهای دینی و تقویت "بنیان‌های معرفتی نبرد حق علیه باطل" در وجود تک‌تک شما برادران است. امروز دشمنان با بهره‌گیری از تمامی ابزارهای جنگ نرم، روانی، اقتصادی و رسانه‌ای، در پی تضعیف ایمان و تزلزل بخشی به اراده ملت‌های مسلمان هستند. در چنین شرایطی، قوی‌ترین سلاح ما در برابر این هجمه عظیم، اتکا به منابع غنی معارف قرآنی و تدبر عمیق در آیات الهی است.

قرآن کریم، این منشور جاودانه هدایت، تنها یک کتاب عبادی نیست؛ بلکه یک دستورالعمل کامل نظامی، سیاسی و اجتماعی است که به تفصیل به تبیین سنت‌های الهی حاکم بر نبرد حق و باطل پرداخته است. خداوند متعال در آیات متعددی، مؤمنان را به تأمل در سرنوشت گذشتگان و شناخت قوانین حاکم بر تاریخ دعوت می‌فرماید:

«قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِكُمْ سُنَنٌ فَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَانظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُكْذِبِينَ» (آل عمران: ۱۳۷)

"پیش از شما سنت‌هایی [و راه‌هایی] بوده است؛ پس در زمین بگردید و ببینید عاقبت تکذیب‌کنندگان چگونه بوده است."

لزوم تدبّر در آیات الهی برای نیروهای مسلح:

شما به عنوان پاسداران انقلاب اسلامی، تنها هنگامی می‌توانید در میدان نبرد سربلند باشید که پیش از آن، در میدان نبرد درونی و جهاد اکبر پیروز شده باشید. این پیروزی، تنها با غوطه‌وری در دریای بیکران معارف قرآن و درک سنت‌های الهی میسر می‌گردد. مطالعه زندگی انبیا و اولیای الهی و تحلیل نبردهای آنان، بهترین الگوی عملی برای ما در عصر حاضر است.

این دوره آموزشی در طول سال، با هدف تقویت بینش دینی، ارتقای قدرت تحلیل سیاسی و افزایش تاب آوری روانی شما عزیزان طراحی شده است. باشد که با بهره‌گیری از این معارف، سپاهیان آگاه، بصیر و مقاوم پرورش یابیم که نه تنها در میدان رزم، که در همه عرصه‌های فرهنگی، اجتماعی و علمی نیز پرچمدار عزت اسلام و ایران باشند.

فهرست کلی مطالب دوره آموزشی معارف الهیات جنگ

گفتار اول: مبانی نظری سنت غلبه حق بر باطل

- مفهوم‌شناسی کلیدی (سنت، حق، باطل، غلبه)
- شواهد قرآنی سنت غلبه حق
- ویژگی‌های سنت غلبه حق بر باطل

گفتار دوم: قلمرو و عرصه‌های تحقق سنت

- گستره غلبه حق (سه ساحت عقل، عینیت و مطلق)
- نفی دو رویکرد نادرست (جزئی‌نگری و ظاهرگرایی)
- ساحت‌های تحقق (فردی، اجتماعی-تاریخی، فراتاریخی)

گفتار سوم: اهمیت و ضرورت باور به سنت غلبه حق

- ضرورت پرداختن به سنت (۵ دلیل کلیدی)
- آثار تربیتی و اجتماعی باور به سنت (۱۲ اثر)

گفتار چهارم: عوامل و اسباب تحقق غلبه حق

- ۱۲ عامل کلیدی تحقق سنت
- راهکارهای عملی برای نیروهای مسلح

گفتار پنجم: موانع و آسیب‌های جریان سنت

- ۱۰ مانع اصلی در مسیر غلبه حق
- راهکارهای شناسایی و مقابله با آسیب‌ها

گفتار ششم: سنت‌های الهی مرتبط (۱)

- سنت امتحان و ابتلاء
- سنت نصرت الهی

گفتار هفتم: سنت‌های الهی م (۲)

- سنت استدراج و املاء
- سنت وراثت و حاکمیت زمین

گفتار هشتم: سنت‌های الهی مرتبط (۳)

- سنت تغییر سرنوشت
- سنت هدایت و اضلال

گفتار نهم: تحلیل مصادیق تاریخی

- غلبه حق در ادوار کهن
- انبیا و اولیای الهی
- صدر اسلام

گفتار دهم: تحلیل مصادیق معاصر

- انقلاب اسلامی ایران
- دفاع مقدس
- مقاومت اسلامی
- جنگ‌های اخیر (۱۲ روزه، یمن،)

ضمیمه: پاسخ به شبهات اساسی

- ۱۰ شبهه اصلی و پاسخ‌های مستدل
- منبع‌شناسی برای مطالعه

درسنامه آموزشی: گفتار اول

مبانی نظری سنت غلبه حق بر باطل

هدف کلی: آشنایی با مفهوم، مبانی و ویژگی‌های کلیدی «سنت غلبه حق بر باطل» به عنوان یک قانون حاکم بر تاریخ و جامعه بشری از منظر اسلامی.

بخش ۱: مفهوم‌شناسی کلیدی

۱. سنت (سُنَّت)

- **تعریف لغوی:** راه، روش، سیره، طریقه. دارای سه عنصر معنایی: **جریان داشتن، دوام و ثبات، سهولت در جریان.**
- **تعریف اصطلاحی:** جریان امر ضابطه‌مند که در قول، فعل و صفت انسان ظهور می‌کند. (با توجه به حوزه‌های مختلف علمی حدیث، اصول فقه و فقه، تعریف آن متفاوت است).
- **نکته برجسته:** مرحوم علامه طباطبایی سنت را «راه پیموده‌شده‌ای می‌داند که به دلیل طبعش، غالباً یا دائماً جریان دارد».

۲. سنت الهی (سُنَّةُ اللَّهِ)

- **تعریف:** قوانین ثابت، تغییرناپذیر و لایتغیری که شامل قوانین تکوینی (حاکم بر طبیعت و جامعه) و تشریعی (احکام شرعی) می‌شوند و بر جامعه انسانی در گذشته، حال و آینده جریان دارند.
- **دیدگاه‌های اندیشمندان:**
  - **آیت‌الله مکارم شیرازی:** قوانین ثابت و لایتغیری.
  - **شهید مطهری:** سلسله قوانینی که در جهان جاری است و هیچ تغییر و تحولی در آن ایجاد نمی‌شود. این قوانین، همان اراده و مشیت الهی است.
  - **شهید صدر:** مجرای جریان اراده، تدبیر و حکمت خداوند در هستی.
  - **امام خامنه‌ای (مدظله‌العالی):** «سنت یعنی قانون، قاعده؛ خدای متعال در عالم طبیعت، در عالم انسان قواعدی دارد، قوانینی دارد».

- نتیجه‌گیری: سنت‌های الهی، قوانین ثابت و تغییرناپذیری هستند که تدبیر و اراده خداوند در قالب آن‌ها در آفرینش جاری می‌شود.

۳. حق (الحَقّ)

- تعریف لغوی: به معنای «ثبوت و استحکام» است.
- تعریف قرآنی: یک «مشترک معنوی» که به هر امر دارای واقعیت ثابت و مطابق با هستی اطلاق می‌شود. (مانند ذات خداوند، دین اسلام، قرآن، عدالت).
- مفهوم محوری: «امر ثابت و منطبق با واقعیت». نقطه مقابل «باطل».

۴. باطل (الباطِل)

- تعریف لغوی: عدم ثبوت، چیزی که با تحقیق، بی‌اساسی آن روشن می‌شود.
- تعریف قرآنی: در مقابل «حق» قرار می‌گیرد و به هر امر فاقد واقعیت پایدار، صحت و مطابقت با هستی اطلاق می‌شود. (مانند عقاید بیهوده، اعمال بی‌اساس، مکاتب انحرافی).
- ویژگی ذاتی: «زَهْوَق»؛ نابودشدنی و زوال‌پذیر. «...إِنَّ الْبَاطِلَ كَانَ زَهُوقًا» (اسراء: ۸۱).

۵. غلبه (الغَلَبَة)

- تعریف: تفوق و برتری همراه با قدرت.
- در این سنت: منظور، سیطره‌یافتن، پیروزی نهایی و از میان بردن امر باطل توسط حق است.
- آیه شاهد: «بَلْ نَقْذِفُ بِالْحَقِّ عَلَى الْبَاطِلِ فَيَدْمَغُهُ فَإِذَا هُوَ زَاهِقٌ...» (انبیاء: ۱۸) - «بلکه ما حق را بر سر باطل می‌کوبیم تا آن را درهم بشکنند و نابود سازد؛ و آنگاه نابود می‌شود».

۶. سنت غلبه حق بر باطل

- تعریف نهایی: یکی از سنت‌های الهی حاکم بر نزاع دائمی جریان حق و باطل در طول تاریخ است. بر اساس این سنت، درگیری بین اهل حق و اهل باطل، در نهایت به غلبه نهایی اهل حق منجر می‌شود.
- نکات کلیدی:
  - این سنت به معنای عدم پرداخت هزینه توسط جبهه حق نیست؛ ممکن است هزینه‌های سنگین و حتی شهادت باشد، اما ناکامی نخواهد بود.

- تاریخ گواه تحقق این سنت است: هرگاه شرایط در جبهه حق فراهم شده، غلبه حاصل گردیده و هرگاه مقدمات لازم فراهم نشده، شکست موقت رخ داده است.
- تحقق این سنت در بستر زمان و بر اساس مصالح الهی (مانند آزمایش و اِمهال) صورت می گیرد، بنابراین ممکن است زمان بر باشد.
- هیچ جبهه باطلی برای همیشه باقی نمانده است و سرانجام در آخرالزمان، سلطه مطلق از آن جبهه حق خواهد بود. (قیام حضرت مهدی (عج) آخرین حلقه این مبارزات است).

بخش ۲: شواهد قرآنی سنت غلبه حق بر باطل

۱. آیه تداخل حق و باطل: «بَلْ نَقْذِفُ بِالْحَقِّ عَلَى الْبَاطِلِ فَيَدْمَغُهُ فَإِذَا هُوَ زَاهِقٌ...» (انبیاء: ۱۸)
۲. آیه نابودی باطل با ظهور حق: «قُلْ جَاءَ الْحَقُّ وَ مَا يُبْدِئُ الْبَاطِلُ وَ مَا يُعِيدُ» (سبأ: ۴۹)
۳. آیه قضای محتوم الهی: «كَتَبَ اللَّهُ لَأَغْلِبَنَّ أَنَا وَ رُسُلِي إِنَّ اللَّهَ قَوِيٌّ عَزِيزٌ» (مجادله: ۲۱)
۴. آیه پیروزی لشکر خدا: «...إِنَّ جُنْدَنَا لَهُمُ الْغَالِبُونَ» (صافات: ۱۷۳)
۵. آیه نابودی ذاتی باطل: «وَ قُلْ جَاءَ الْحَقُّ وَ زَهَقَ الْبَاطِلُ إِنَّ الْبَاطِلَ كَانَ زَهُوقًا» (اسراء: ۸۱)
۶. آیه تحقق حق علی رغم مخالفت: «...بِالْحَقِّ وَ يُحَقِّقُ الْحَقُّ بِكَلِمَاتِهِ...» (انفال: ۷-۸)
۷. آیه غلبه دین حق: «هُوَ الَّذِي أَرْسَلَ رَسُولَهُ بِالْهُدَى وَ دِينِ الْحَقِّ لِيُظْهِرَهُ عَلَى الدِّينِ كُلِّهِ وَ لَوْ كَرِهَ الْمُشْرِكُونَ» (توبه: ۳۳ و صف)
۸. آیه پیروزی حزب الله: «...أَلَا إِنَّ حِزْبَ اللَّهِ هُمُ الْغَالِبُونَ» (مائده: ۵۶)
۹. آیه یاری مؤمنان: «...وَ كَانَ حَقًّا عَلَيْنَا نَصْرُ الْمُؤْمِنِينَ» (روم: ۴۷)
۱۰. آیه یاری پیامبران و مؤمنان در دنیا و آخرت: «إِنَّا لَنَنْصُرُ رُسُلَنَا وَ الَّذِينَ آمَنُوا فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَ يَوْمَ يَقُومُ الْأَشْهَادُ» (غافر: ۵۱)

بخش ۳: ویژگی های سنت غلبه حق بر باطل

۱. الهی بودن:
  - خاستگاه، وضع و جریان یابی آن تنها به اراده و مشیت خداوند بازمی گردد.
  - در قرآن با تعبیر «سُنَّةُ اللَّهِ» آمده است. (مثال: احزاب: ۶۲، فتح: ۲۳)
  - «قَالَ تَجِدُ لِسُنَّتِ اللَّهِ تَبْدِيلًا وَ لَنْ تَجِدَ لِسُنَّتِ اللَّهِ تَحْوِيلًا» (فاطر: ۴۳)
۲. حتمی بودن:
  - هرگاه شرایط و مقدمات لازم فراهم گردد و موانع برطرف شود، وقوع آن قطعی و تخلف ناپذیر است.

- این حتمیت به معنای جبر نیست، بلکه قطعیت رابطه علی میان عمل به شرایط الهی و محقق شدن نتیجه است.
- بیان امام خامنه‌ای (مدظله‌العالی): «سنت الهی یعنی قانون؛ قانون چه جوری عمل می‌کند؟ ... شما خودتان را با آن موضوع منطبق کنید، نتیجه قطعاً مرتب خواهد شد. ... وعده الهی است.»

۳. فراگیر بودن:

- محدود به زمان، مکان، قوم یا نسل خاصی نیست. قانونی کلی است که بر کل جریان‌های تاریخ و همه جوامع حاکم است.
- «سُنَّةَ اللَّهِ فِي الَّذِينَ خَلَوْا مِنْ قَبْلُ...» (احزاب: ۶۲)
- بیان امام خامنه‌ای (مدظله‌العالی): «همگی حوادث و پدیده‌های تاریخ بشریت از اول تا به آخر ... با یک سلسله قوانین واحد و سنن واحد اداره می‌شود».

۴. ثابت و تحول‌ناپذیر بودن:

- کار خدا شیوه مخصوص و نظم ثابتی دارد. هیچ تغییر، تبدیل، یا تحویلی در سنت الهی راه ندارد.
- «سُنَّةَ اللَّهِ ... وَلَنْ تَجِدَ لِسُنَّةِ اللَّهِ تَبْدِيلًا» (احزاب: ۶۲)

۵. قانون‌مند بودن:

- تحقق آن امری تصادفی نیست؛ دقیقاً بر اساس قوانین علی و معلولی حاکم بر جهان هستی صورت می‌پذیرد.
- روایت امام صادق (ع): «أَبَى اللَّهُ أَنْ يُجْرِيَ الْأَشْيَاءَ إِلَّا بِأَسْبَابٍ فَجَعَلَ لِكُلِّ شَيْءٍ سَبَبًا» - «خداوند امور را جز از طریق اسباب، به پیش نمی‌برد. پس برای هر چیزی سبب قرار داده است.» (الکافی، ج ۱، ص ۱۸۳)
- این نگاه، هم واقع‌گرایی قرآن را نشان می‌دهد و هم مسئولیت انسان‌ها را در به‌کارگیری اسباب صحیح نمایان می‌سازد.

۶. دنیوی بودن:

- دارای دو بعد اصلی:
- قلمرو تحقق در دنیا: این سنت در ظرف زندگی دنیایی و در متن حوادث تاریخی جوامع بشری محقق می‌شود. عینیت آن در همین جهان مادی قابل مشاهده است.
- نقش فعال انسان‌ها: وقوع این سنت، منفعلانه نیست. نقش و عملکرد انسان‌ها و جوامع به عنوان علل و اسباب میانی، در تحقق یا تأخیر آن کاملاً مؤثر است.

○ این ویژگی، بر خلاف تصور جبرگرایانه، مسئولیت‌پذیری و عمل‌گرایی را در جوامع انسانی تقویت می‌کند.

جمع‌بندی پایانی درسنامه:

- سنت غلبه حق بر باطل، یک قانون الهی قطعی، فراگیر و تغییرناپذیر حاکم بر تاریخ است.
- این سنت به معنای نفی مبارزه، هزینه‌دادن و گذر از دوره‌های سختی نیست، بلکه مسیر را برای پیروزی نهایی ترسیم می‌کند.
- شناخت این سنت، چارچوبی الهی برای تحلیل رویدادهای گذشته، حال و آینده در اختیار انسان می‌گذارد و او را از تحلیل‌های مادی صرف و یأس نجات می‌دهد.
- تحقق این سنت، مشروط به فراهم‌آوری شرایط و رفع موانع از سوی جبهه حق است و نقش اراده و عمل انسان در آن کاملاً برجسته است.

این درسنامه، پایه‌ای مستحکم برای درک عمیق‌تر مباحث بعدی (مانند قلمرو، عوامل و موانع تحقق این سنت) فراهم می‌سازد.

درسنامه آموزشی: گفتار دوم

قلمرو و عرصه‌های تحقق سنت غلبه حق بر باطل

هدف کلی: شناخت گستره و عرصه‌های گوناگون تحقق سنت غلبه حق بر باطل و پرهیز از برداشت‌های نادرست در فهم این سنت الهی.

بخش ۱: گستره غلبه حق بر باطل (سه ساحت کلان)

قرآن کریم دامنه شمول این سنت را در سه حوزه اصلی ترسیم می‌کند:

۱-۲-۱ ساحت عقل و وجدان (پیروزی حجت حق)

- **تعریف:** این سطح، بنیادی‌ترین سطح غلبه است که در آن، استدلال‌ها و حجت‌های حق بر شبهات و ادعاهای باطل در میدان عقل و فطرت انسان‌ها پیروز می‌شود.
- **ماهیت غلبه:** اقناع درونی، شکست روانی باطل و رسوایی آن نزد وجدان‌های بیدار. این غلبه حتی اگر سلطه ظاهری در اختیار اهل باطل باشد، محقق می‌شود.
- **شواهد قرآنی:**
  - **داستان موسی (ع) و ساحران:** «فَوَقَّعَ الْحَقُّ وَبَطَلَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ * فَغُلِبُوا هُنَالِكَ وَانْقَلَبُوا صَاغِرِينَ» (اعراف: ۱۱۸-۱۱۹) - «پس حق آشکار شد و آنچه [ساحران] انجام می‌دادند باطل گردید * و در آنجا مغلوب شدند و خوار گردانیده بازگشتند».
  - **نزول قرآن:** «قُلْ جَاءَ الْحَقُّ وَمَا يُبْدِيُ الْبَاطِلُ وَمَا يُعِيدُ» (سبأ: ۴۹) «- بگو: حق آمد و باطل [نه کاری را] آغاز می‌کند و نه [چیزی را] باز می‌گرداند».
- **تفسیر علامه طباطبایی:** مراد از آمدن حق، نزول قرآن است که با حجت‌های قاطع خود، هر باطلی را ریشه‌کن می‌کند، به گونه‌ای که باطل توان آغازگری یا بازگرداندن اثر خود را از دست می‌دهد.

۱-۲-۲ ساحت عینی و نظامی (پیروزی در صحنه عمل)

- **تعریف:** غلبه حق منحصر به عرصه اندیشه نیست، بلکه در صحنه عمل، درگیری‌های عینی جامعه و نبردهای نظامی نیز جریان دارد و زمانی که اسباب آن فراهم شود، حق در این عرصه نیز پیروز می‌شود.

• شواهد قرآنی و تاریخی:

- جنگ بدر: «قَدْ كَانَ لَكُمْ آيَةٌ فِي فِئَتَيْنِ الْتَقَتَا فِئَةٌ تُقَاتِلُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَأُخْرَىٰ كَافِرَةٌ يَرَوْنَهُمْ مِثْلَهُمْ رَأَى الْعَيْنِ وَاللَّهُ يُؤَيِّدُ بِنَصَرِهِ مَنْ يَشَاءُ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَعِبْرَةً لِّأُولِي الْأَبْصَارِ» (آل عمران: ۱۳) - «برای شما نشانه‌ای [روشن] در دو گروهی که [در بدر] با هم روبرو شدند بود: گروهی در راه خدا پیکار می‌کرد و گروهی دیگر کافر که آنان [=مسلمانان] را با چشم خود دو برابر [عدد واقعی] می‌دیدند و خداوند هر کس را بخواهد با یاری خویش تأیید می‌کند. بی‌گمان در این [ماجرای] برای خردمندان عبرتی است».
- شکست بت‌های خانه کعبه: بر اساس نقل تاریخی، پیامبر(ص) هنگام فتح مکه و شکستن بتان، آیه «وَقُلْ جَاءَ الْحَقُّ وَزَهَقَ الْبَاطِلُ إِنَّ الْبَاطِلَ كَانَ زَهُوقًا» (اسراء: ۸۱) را تلاوت فرمودند.

۲-۱-۳ ساحت مطلق و تمام عرصه‌ها (پیروزی بدون استثنا)

- **تعریف:** مراد، پیروزی بدون استثنای حق در کلیه عرصه‌های فکری، فرهنگی، سیاسی و اجتماعی در یک فرآیند تاریخی است که به حذف کامل باطل می‌انجامد.
- **شاهد قرآنی:** «وَقُلْ جَاءَ الْحَقُّ وَزَهَقَ الْبَاطِلُ إِنَّ الْبَاطِلَ كَانَ زَهُوقًا» (اسراء: ۸۱)
- **تفسیر علامه طباطبایی:** ذیل آیه «بَلْ نَقْذِفُ بِالْحَقِّ عَلَى الْبَاطِلِ...» (انبیاء: ۱۸)، ذات باطل را نابودشدنی دانسته و معتقد است آیه بر غلبه مطلق و نابودی قطعی باطل در همه زمینه‌ها دلالت دارد.
- **جمع‌بندی نهایی:** سنت غلبه حق بر باطل، سنتی مطلق و همه‌جانبه است. این غلبه منحصر به یک عرصه خاص نیست، بلکه به صورت یک فرآیند تدریجی و حتمی، تمامی ساحت‌های وجودی انسان (فکر، دل، عمل) و عرصه‌های زندگی جمعی او (اجتماع، سیاست، فرهنگ، اقتصاد) را در بر می‌گیرد.

بخش ۲: نفی دو رویکرد نادرست در فهم سنت

برای درک صحیح این سنت، باید از دو انحراف فکری پرهیز کرد:

۲-۲-۱ نفی جزئی‌نگری (پرهیز از محدود کردن سنت به یک عرصه خاص)

- **تعریف انحراف:** تقلیل دادن روند کلی و جریان تاریخی مضاف حق و باطل به تحلیل حوادث و وقایع جزئی. در این نگاه، شکست‌های مقطعی جبهه حق، انسان را از توجه به روند تاریخی کلی غافل می‌کند.
- **نکته کلیدی:** سنت غلبه حق از غلبه محتمل جبهه حق خبر می‌دهد، نه از عدم شکست موقت. وعده پیروزی نهایی به معنای عدم پرداخت هزینه نیست.
- **شاهد قرآنی (جنگ احد):**

- آیه ۱۵۲ آل عمران به خوبی نشان می‌دهد که سستی، نزاع و نافرمانی از عوامل تبدیل پیروزی به شکست موقت است: «حَتَّىٰ إِذَا فُشِلْتُمْ وَتَنَارَغْتُمْ فِي الْأُمْرِ وَعَصَيْتُمْ...» - «تا زمانی که سست شدید و در کار [خود] به نزاع پرداختید و نافرمانی کردید...».
- تحلیل تاریخی: علامه طباطبایی اشاره می‌کند که فتوحات اسلامی تنها زمانی متوقف شد که اهداف افراد فاسد شد و «قدرت‌طلبی» جایگزین «تقوا و اخلاص» گردید.
- بیان امام خامنه‌ای (مدظله‌العالی): خداوند همواره در حال نابود کردن جبهه باطل است، اما این سنت در بستر زمان و بر اساس مصالحی چون آزمایش و اِمِهال (مهلت دادن) محقق می‌شود. بنابراین، بسیاری از انسان‌ها که می‌خواهند غلبه حق را فوری و عیان ببینند، از رؤیت آن محروم می‌مانند و گمان می‌کنند باطل غالب شده است. اما سرانجام در آخرالزمان، نوبت سلطه مطلق جبهه حق فرا می‌رسد.

۲-۲-۲ نفی ظاهرگرایی (پرهیز از قضاوت بر اساس قدرت ظاهری و مقطعی باطل)

- تعریف انحراف: قضاوت کردن بر اساس نمودهای ظاهری و قدرت‌نمایی مقطعی جبهه باطل و غفلت از باطن و ماهیت ناپایدار آن.
- تمثیل قرآنی (آب و کف): قرآن حق و باطل را به آب و کف روی آن تشبیه می‌کند:
  - «أَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَسَالَتْ أَوْدِيَةٌ بِقَدَرِهَا فَاحْتَمَلَ السَّيْلُ زَبَدًا رَابِيًا ۚ وَمِمَّا يُوقِدُونَ عَلَيْهِ فِي النَّارِ ابْتِغَاءَ حُلْيَةٍ أَوْ مَتَاعٍ زَبَدٌ مِثْلُهُ ۚ كَذَٰلِكَ يَضْرِبُ اللَّهُ الْحَقَّ وَالْبَاطِلَ ۚ فَأَمَّا الزَّبَدُ فَيَذْهَبُ جُفَاءً ۖ وَأَمَّا مَا يَنْفَعُ النَّاسَ فَيَمْكُثُ فِي الْأَرْضِ ۚ كَذَٰلِكَ يَضْرِبُ اللَّهُ الْأَمْثَالَ» (رعد: ۱۷)
- نکات استنباطی از این تمثیل:

۱. باطل، طفیلی حق است: کف (باطل) به خودی خود نیرو و حرکتی ندارد؛ نیروی خود را از آب (حق) می‌گیرد. «اگر آب نبود، کف یک قدم هم نمی‌توانست برود».
۲. ناپایداری ذاتی باطل: کف به سرعت نابود می‌شود («فَيَذْهَبُ جُفَاءً»)، اما آب سودمند در زمین می‌ماند.
۳. آمیختگی ظاهری: در دنیا، باطل خود را در پوشش حق عرضه می‌کند تا جذاب شود.

- کلام امیرالمؤمنین علی (ع):
  - «لَوْ لَا أَنَّ الْبَاطِلَ خَالَطَ الْحَقَّ لَمْ يَخْفَ عَلَى الْمُؤْتَدِينَ، وَ لَوْ لَا أَنَّ الْحَقَّ خَالَطَ الْبَاطِلَ لَمْ تَقْطَعْ عَلَيْهِ السَّنُّ الْمَعَابِدِينَ» (نهج البلاغه، خطبه ۵۰)
  - ترجمه: «اگر باطل با حق درهم نمی‌آمیخت، راه حق بر حقیقت‌جویان پوشیده نمی‌ماند، و اگر حق در میان باطل پنهان نمی‌گشت، زبان دشمنان [هرگز] از آن قطع نمی‌گردید».

- **نتیجه:** انسان‌های سطحی‌نگر و ظاهرگرا، جولان و نمود باطل را زیاد می‌بینند، اما انسان‌های عمیق و عاقل می‌دانند که این غلبه ظاهری، گسترده و پایدار نیست و در نهایت به مغلوبیت باطل می‌انجامد.

بخش ۳: ساحت‌های تحقق غلبه حق بر باطل (سه سطح کیفی)

پس از تبیین گستره کمی، این سنت در سه سطح کیفی و تکاملی تحقق می‌یابد:

۲-۳-۱ ساحت فردی: غلبه بر باطل درون

- **تعریف:** پایه‌ای‌ترین سطح، که به معنای پیروزی انسان در نبرد درونی با تمایلات نفسانی، وساوس شیطانی و افکار باطل است.
- **اهمیت:** این نبرد، پیش‌نیاز اصلی برای تحقق غلبه در ساحت‌های گسترده‌تر اجتماعی است.
- **شاهد قرآنی:** آیاتی که به «جهاد اکبر» و مبارزه با نفس دعوت می‌کنند، ناظر به این ساحت هستند. مانند: «وَأَمَّا مَنْ خَافَ مَقَامَ رَبِّهِ وَنَهَى النَّفْسَ عَنِ الْهَوَىٰ ۖ * فَإِنَّ الْجَنَّةَ هِيَ الْمَأْوَىٰ ۖ» (نازعات: ۴۱-۴۰) - «و اما کسی که از ایستادن در پیشگاه پروردگارش ترسید و نفس را از هوی بازداشت * پس بی‌گمان بهشت جایگاه اوست».

۲-۳-۲ ساحت اجتماعی-تاریخی: غلبه در عینیت جامعه و تاریخ

- **تعریف:** تحقق عینی و ملموس سنت غلبه حق در پهنه روابط اجتماعی، جریان‌های فرهنگی، تقابل‌های سیاسی و درگیری‌های نظامی.
- **ماهیت:** در این سطح، «اهل حق» به عنوان یک جمع منسجم، در برابر «اهل باطل» صف‌آرایی می‌کنند.
- **نمونه‌ها:** پیروزی پیامبران (نوح، موسی)، پیروزی مسلمانان در جنگ‌های بدر، احزاب و فتح مکه.

۲-۳-۳ ساحت فراتاریخی (آخرالزمانی): غلبه نهایی در عصر ظهور

- **تعریف:** عالی‌ترین و کامل‌ترین مرحله تحقق سنت غلبه حق است که فراتر از دوره‌های معمول تاریخی و در مقیاسی جهانی رخ می‌دهد.
- **ماهیت:** پیروزی نهایی و همه‌جانبه جبهه حق در عصر ظهور حضرت مهدی (عج)، به گونه‌ای که باطل به کلی ریشه‌کن شده و حکومت عدل الهی در سراسر زمین استقرار می‌یابد.
- **شواهد قرآنی:**

○ وعده استخلاف مستضعفان: «وَتُرِيدُ أَنْ نَمُنَّ عَلَى الَّذِينَ اسْتُضْعِفُوا فِي الْأَرْضِ وَنَجْعَلَهُمْ أَئِمَّةً وَنَجْعَلَهُمُ الْوَارِثِينَ» (قصص: ۵) - «و ما خواستیم بر مستضعفان زمین منت نهیم و آنان را پیشوایان [مردم] و وارثان [زمین] قرار دهیم».

▪ تفسیر امام علی(ع) از آیه: «هُمْ آلُ مُحَمَّدٍ يَنْعَثُ اللَّهُ مَهْدِيَّهُمْ بَعْدَ جَهْدِهِمْ فَيَعِزُّهُمْ وَ يُذِلُّ عَدُوَّهُمْ» - «مستضعفان، آل محمد هستند. خداوند مهدی آنان را پس از رنج و سختی شان برمی انگیزد، پس آنان را عزیز می دارد و دشمنانشان را خوار می سازد.»

○ وعده غلبه دین حق بر همه ادیان: «هُوَ الَّذِي أَرْسَلَ رَسُولَهُ بِالْهُدَىٰ وَدِينِ الْحَقِّ لِيُظْهِرَهُ عَلَى الدِّينِ كُلِّهِ وَلَوْ كَرِهَ الْمُشْرِكُونَ» (توبه: ۳۳ و صف: ۹)

• شاهد روایی (تأویل آیه):

○ از امام صادق(ع) نقل شده: «به خدا سوگند تأویل این آیه (لیظهره علی الدین کله) هنوز نازل نشده است... تا آنکه قائم(ع) خروج کند... و چون خروج کرد، کافران و مشرکان، خروج او را ناخوش دارند... اگر کافر یا مشرکی در دل صخره ای باشد، آن صخره ندا دهد: ای مؤمن! در دل من کافری است، او را بیرون آور و بکش». (کمال الدین، ج ۲، ص ۶۷۱)

جمع بندی پایانی درسنامه:

- سنت غلبه حق بر باطل، فراگیر و چند ساحتی است و از درون انسان تا عرصه جهانی را در بر می گیرد.
- برای درک صحیح آن باید از جزئی نگری (توجه صرف به شکست های موقت) و ظاهر گرایی (فریب قدرت نمایی باطل) پرهیز کرد.
- این سنت در یک فرآیند تکاملی از سطح فردی آغاز شده، در سطح اجتماعی-تاریخی تبلور می یابد و در سطح فراتاریخی (عصر ظهور) به کمال نهایی خود می رسد.
- شناخت این قلمرو، به ما بینش و امید می دهد تا در مواجهه با پیچیدگی های تاریخ و قدرت نمایی های باطل، دچار یأس و انفعال نشویم و نقش خود را در این جریان بزرگ الهی به درستی ایفا کنیم.

درسنامه آموزشی: گفتار سوم

اهمیت و ضرورت باور به سنت غلبه حق بر باطل

هدف کلی: تبیین دلایل بنیادین پرداختن به سنت غلبه حق بر باطل و شناخت آثار عمیق فردی و اجتماعی باور به این سنت الهی.

مقدمه

باور به سنت غلبه حق بر باطل، تنها یک شناخت نظری نیست، بلکه یک اصل راهبردی در جهان‌بینی دینی است که آثار عملی گسترده‌ای در تمام شئون زندگی فردی و اجتماعی بر جای می‌گذارد. این گفتار به این پرسش پاسخ می‌دهد که چرا پرداختن به این سنت، امری حیاتی و ضروری برای فرد و جامعه اسلامی است.

بخش ۱: ضرورت پرداختن به سنت غلبه حق بر باطل (چرایی بحث)

۳-۱-۱- فهم صحیح از حرکت تاریخ و تحلیل رویدادها

- **تبیین:** تاریخ، عرصه پیکار آلوده حق و باطل است. بدون شناخت این سنت، تحلیل رویدادهای گذشته و حال، دچار انحراف می‌شود.
- **خطر:** مشاهده قدرت‌نمایی مقطعی باطل ممکن است به یأس و انفعال بینجامد.
- **راه حل:** پرداختن به این سنت، چارچوبی الهی و روش واقع‌بینانه برای فهم فرازونشیب‌های تاریخ فراهم می‌کند و به ما می‌آموزد که چگونه رویدادها را در مسیر کلی پیروزی نهایی حق تفسیر کنیم.

۳-۱-۲- پرهیز از انحراف در فهم قضا و قدر الهی

- **شبهه:** آیا شکست‌های مقطعی جبهه حق به معنای عدم اراده خداوند بر نصرت آنان است؟
- **پاسخ:** سنت غلبه حق، به وضوح نشان می‌دهد که **قضای الهی** همواره در مسیر نابودی باطل و غلبه حق جاری است، اما این جریان، **تدریجی و مبتنی بر مقدمات و آزمایش‌ها** است.
- **نتیجه:** پرداختن به این سنت، مانع از **تفسیرهای جبری** از قدرت خداوند شده و **شبهه‌افکنی‌ها** در این زمینه را باطل می‌سازد.

۳-۱-۳ تبیین فلسفه آزمایش‌های الهی

- **پرسش:** حکمت دوران سختی، فشار و سلطه ظاهری باطل بر مؤمنان چیست؟
- **پاسخ:** سنت غلبه حق، پرده از حکمت **پشت آزمون‌ها** برمی‌دارد و نشان می‌دهد که این دوران، **مرحله ضروری برای پالایش، آماده‌سازی و بالایش مؤمنان برای پیروزی نهایی** است.
- **نکته:** این شناخت، **حیرت و تردید انسان در مواجهه با مشکلات را به بینش و صبر تبدیل می‌کند.**

۳-۱-۴ پاسخ به یک نیاز فطری و عقلانی

- **فطرت انسان:** غریزه ذاتی بشر، طالب غلبه نهایی **خوبی بر بدی و عدل بر ظلم** است.
- **عقل سلیم:** حکم می‌کند که نظام حکیمانه آفرینش، **بیهوده و بدون هدف** نیست و باید به **نقطه تکاملی خود** برسد.
- **کارکرد سنت:** سنت غلبه حق، **پاسخی الهی و مستدل** به این نیاز فطری و عقلانی است و شناخت دینی را با عمیق‌ترین خواسته‌های انسان همسو می‌سازد.

۳-۱-۵ توصیه صریح قرآن و روایات به مطالعه سنن الهی

- **دستور قرآن:** قرآن کریم انسان‌ها را به **مطالعه و تدبر** در سنت‌های الهی حاکم بر تاریخ و جوامع دعوت می‌کند.
- «قُلْ سِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَانظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِينَ مِنْ قَبْلُ» (محمد: ۱۰) - «بگو: در زمین بگردید و ببینید عاقبت پیشینیان چگونه بوده است».
- **تأکید ائمه(ع):**
- امیرالمؤمنین علی(ع) می‌فرماید: «إِسْتَدِلَّ عَلَى مَا لَمْ يَكُنْ بِمَا قَدْ كَانَ» (نهج البلاغه، نامه ۳۱) - «برای امور واقع‌نشده، به آنچه گذشته استدلال کن».

- نتیجه: غفلت از این سنت، در حقیقت بی توجهی به یک دستور الهی برای شناخت قواعد حاکم بر جهان است.

بخش ۲: آثار تربیتی و اجتماعی باور به سنت غلبه حق بر باطل

باور راستین به این سنت، همچون یک سرمایه معنوی، آثار عمیقی در وجود فرد و جامعه می گذارد.

۳-۲-۱ تعمیق معرفت و باور توحیدی

- تبیین: سنت های الهی ثابت و تغییرناپذیر، از بارزترین مظاهر اثبات وجود خدا و تصرف حکیمانه او در عالم هستند.
- نتیجه: هرچه شناخت انسان از این سنن بیشتر شود، شناخت او از خداوند عمق و استحکام بیشتری می یابد.
- کلام امام علی (ع): «عَرَفْتُ اللَّهَ سُبْحَانَهُ بِفَسْخِ الْعَزَائِمِ وَ حَلِّ الْعُقُودِ وَ نَقْضِ الْهَمَمِ» (نهج البلاغه، حکمت ۲۵۰) - «خدا را به وسیله به هم خوردن تصمیمات، گشوده شدن گره ها و بر باد رفتن همت ها شناختم».
- کارکرد: این باور، توحید را از مفهومی ذهنی به ادراکی شهودی تبدیل می کند که در آن، فرد در هر حادثه ای دست توانای «مسبب الاسباب» را می بیند.

۳-۲-۲ جهت دهی برای عمل و تضمین موفقیت

- کارکرد اول: انتخاب جبهه صحیح: این باور به روشنی نشان می دهد که عزت و پیروزی واقعی، تنها در اتصال به جبهه حق به دست می آید.
- کارکرد دوم: هماهنگی با قوانین کامیابی: وقتی انسان بداند سنت الهی بر پیروزی صبر، وحدت و تقوا جاری است، تلاش خود را بر ایجاد این شرایط متمرکز می کند.
- بیان امام خامنه ای (مدظله العالی): «اگر انسان بر خلاف مسیر جریان آب حرکت بکند، احتمال توفیقش کمتر است... اما اگر بر وفق جریان آب حرکت کند، توفیق بیشتری خواهد داشت». (بیانات در تفسیر سوره حشر)
- نتیجه: باور به این سنت، همان شناخت مسیر جریان آب تاریخ است.

۳-۲-۳ حرکت آفرین بودن و برانگیختن به اقدام

- کارکرد :این باور، نیرویی محرک است که اراده را برای اقدام برمی‌انگیزد.
  - زدودن ترس از شکست : زیرا پایان راه را روشن می‌سازد.
  - افزایش احساس مسئولیت : زیرا فرد خود را در تحقق این سنت بزرگ سهیم می‌داند.
- سیره عملی امام علی(ع) : در آستانه جنگ جمل، با استناد به سنت‌های الهی، یاران خود را به قیام فراخواند: «قَدْ قَامَتِ الْبَغْيَةُ... فَمَا سَنَّ لَهُمُ السَّنَنَ وَ قَدْ مَ لَهُمُ الْحُجَجُ...» (خطبه ۱۴۸) - «ستمکاران قیام کرده‌اند... [آیا] سنت‌ها برایشان روشن نشده و اخبار [پیروزی حق] برایشان بیان نگشته است؟».

۴-۲-۳ پیش‌بینی تحولات اجتماعی و تدبیر جوامع

- کارکرد :این سنت، یک ابزار تحلیلی قدرتمند برای فهم مسیر تاریخ و مدیریت جامعه است.
- سطح اول: پیش‌بینی سرانجام جوامع :جامعه مبتنی بر باطل، محکوم به زوال است و جامعه مبتنی بر حق، درازمدت آینده‌ای روشن دارد.
- سطح دوم: تدبیر و برنامه‌ریزی راهبردی :حاکمان آگاه، سیاست‌ها را بر اساس هم‌سویی با این جریان بزرگ تاریخی تنظیم می‌کنند، نه منافع کوتاه‌مدت.

۵-۲-۳ رشد و تعمیق قدرت تحلیل انسان

- ارتقای کیفی تحلیل :این باور، توان درک و تفسیر انسان از رویدادها را از سطح به عمق و از ظاهر به باطن ارتقا می‌بخشد.
- توانمندسازی :به فرد به ویژه مدیران جامعه این توانایی را می‌دهد که:
  - علت‌های ریشه‌ای رخدادها را شناسایی کند.
  - قوانین کلی حاکم بر تاریخ را درک کند.
  - وضعیت جوامع را به شکلی راهبردی بررسی نماید.

۶-۲-۳ تقویت روحیه امید و نشاط معنوی

- کارآمدترین پادزهر در برابر ناامیدی :این باور، تاریکی یأس را می‌زداید و سرچشمه‌ای زلال از امید به روح انسان تزریق می‌کند.
- ویژگی امید :این امید، عقلانی و مستند به وعده‌های تخلف‌ناپذیر الهی است، نه یک امید واهی.
- ثمره :این امید، آرامش روانی عمیق و نشاط و انرژی برای تلاش را به ارمغان می‌آورد.

۷-۲-۳ تقویت روحیه صبر و استقامت

- تبدیل صبر منفعلانه به فعالانه: صبر از یک حالت تحمل توأم با رنج، به یک استراتژی فعال و پیروزمند تبدیل می‌شود.
- ویژگی‌های این صبر:
  - هدفمند: فرد می‌داند برای چه هدف بزرگی استقامت می‌ورزد.
  - فعال: به معنای تسلیم شدن یا دست روی دست گذاشتن نیست.
  - امیدوارکننده: عنصر امید به پیروزی، تحمل سختی‌ها را آسان‌تر می‌سازد.

۸-۲-۳ تقویت روحیه جمعی و انسجام امت

- بنیان مستحکم برای وحدت: باور مشترک به این سنت، نیرومندترین بنیان برای وحدت و همبستگی جامعه مؤمنان است.
- کارکرد: این باور، اختلاف‌های فرعی و سلیقه‌ای را تحت‌الشعاع هدف بزرگتر (یاری خدا و قرار گرفتن در مسیر پیروزی قطعی) قرار می‌دهد.
- ثمره: زمینه‌ساز تشکیل امت واحد می‌شود که در آن پیوند ایمان بر پیوندهای قومی و قبیله‌ای برتری می‌یابد.

۹-۲-۳ تقویت روحیه جهادی و مسئولیت‌پذیری

- خروج از تماشاگری: جامعه را از حالت منفعل خارج ساخته و به جمعیتی پویا، مسئول و جهادگر تبدیل می‌کند.
- نهادینه‌سازی باور: این ایمان، باور را در افراد نهادینه می‌سازد که پیروزی وعده داده شده، خودبه‌خود و بدون اقدام و تلاش آنان محقق نخواهد شد.
- تبدیل جهاد به ارزش اجتماعی: جهاد در گسترده‌ترین معنای خود (علمی، فرهنگی، اقتصادی، نظامی) به یک ارزش و ضرورت اجتماعی بدل می‌شود.

۱۰-۲-۳ ایمن‌سازی در برابر جنگ روانی دشمن

- پادزهر قدرتمند: اصلی‌ترین سلاح دشمن، ایجاد یأس، تردید و خودباختگی است. باور به این سنت، همچون واکسن قدرتمند در برابر این القائات عمل می‌کند.
- ایجاد بینش: جامعه باورمند می‌داند که:
  - قدرت ظاهری دشمن، ناپایدار است (مرحله‌ای از «استدراج» یا مهلت الهی).

○ پیروزی نهایی از آن حق است.

- نتیجه: جامعه از حالت انفعال خارج شده و به جمعیتی هوشیار، مقاوم و امیدوار تبدیل می‌شود.

۳-۲-۱۱ ترس‌زدایی از قدرت‌های ظاهری باطل

- زدودن هیبت کاذب: این باور، پرده از عظمت فریبنده نظام‌های باطل برمی‌دارد و بنیان روانی سلطه آنان (ترس‌افکنی) را در هم می‌شکند.
- شاهد قرآنی: «إِنَّ الْبَاطِلَ كَانَ زَهُوقاً» (اسراء: ۸۱)
- ثمره: ترس از تهدید دشمن، جای خود را به اقتدار درونی و اعتماد به نفس برخاسته از ایمان می‌دهد.

۳-۲-۱۲ تعادل روانی در مواجهه با حوادث

- ثمره نهایی: دستیابی به ثبات عاطفی و تعادل روانی در برابر رویدادهای گوناگون زندگی.
- کارکرد: این باور، فرد را از شادی افراطی در موفقیت‌های زودگذر یا یأس کامل در سختی‌ها باز می‌دارد.
- تشبیه: این نگاه، همچون لنگرگاهی است که کشتی وجود انسان را در طوفان‌های زندگی ثابت نگاه می‌دارد.

جمع‌بندی پایانی درسنامه

باور به سنت غلبه حق بر باطل:

- یک ضرورت عقلی و فطری است.
- پایه‌ای مستحکم برای تحلیل تاریخ و مدیریت جامعه فراهم می‌کند.
- جهان‌بینی مقاومتی و امیدوارانه می‌سازد.
- منبعی زلال برای تولید صبر، استقامت، وحدت، مسئولیت‌پذیری و نشاط در فرد و جامعه است.
- کارآمدترین سلاح در برابر جنگ روانی دشمن و ترس‌افکنی‌های آن است.

این باور، موتور محرکه جامعه اسلامی برای حرکت در مسیر تعالی و تحقق وعده الهی است.

گفتار چهارم اسباب و عوامل را به تفصیل ارائه کن و دقیق و نکات بیاید و آیات و روایات در درسنامه اشاره شود.

درسنامه آموزشی: گفتار چهارم

عوامل و اسباب تحقق غلبه حق بر باطل

هدف کلی: شناخت عوامل کلیدی که زمینه‌ساز تحقق سنت غلبه حق بر باطل هستند و چگونگی به‌کارگیری این عوامل در زندگی فردی و اجتماعی.

مقدمه

سنت غلبه حق بر باطل یک سنت **مشروط** است؛ یعنی تحقق آن منوط به فراهم‌آمدن مقدمات و زمینه‌هایی است که باید در جبهه حق محقق شود. این عوامل، همان شرایطی هستند که قرآن کریم برای اهل حق برمی‌شمارد و تحقق نصرت الهی را مشروط به آن می‌داند: «إِنْ تَنْصُرُوا اللَّهَ يَنْصُرْكُمْ» (اگر خدا را یاری کنید، شما را یاری می‌کند).

بخش ۱: ایمان و صبر

۴- نقش محوری در تغییر معادله قدرت

- **حقیقت قرآنی:** قرآن کریم صراحتاً بیان می‌کند که معیار پیروزی، کثرت عددی و تجهیزات مادی نیست، بلکه **درجه ایمان و صبر** مؤمنان است.
- **آیه شریفه:** «يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ حَرِّضِ الْمُؤْمِنِينَ عَلَى الْقِتَالِ إِنْ يَكُنْ مِنْكُمْ عِشْرُونَ صَابِرُونَ يَغْلِبُوا مِائَتَيْنِ وَإِنْ يَكُنْ مِنْكُمْ مِائَةٌ يَغْلِبُوا أَلْفًا مِّنَ الَّذِينَ كَفَرُوا بِأَنَّهُمْ قَوْمٌ لَا يَفْقَهُونَ» (انفال: ۶۵)

- **تفسیر:** اگر بیست نفر با ایمان و صبور از شما باشند، بر دویست نفر غلبه می کنند و اگر صد نفر باشند، بر هزار نفر از کافران پیروز می شوند؛ چرا که آنها [کافران] قومی هستند که نمی فهمند.

۴-۲ تخفیف شرط با ضعف ایمان

- **آیه شریفه:** «لَا نَخَفُ اللَّهَ عَنْكُمْ وَعَلِمَ أَنَّ فِيكُمْ ضَعْفًا فَإِنْ يَكُنْ مِنْكُمْ مِائَةٌ صَابِرَةٌ يَغْلِبُوا مِائَتَيْنِ وَإِنْ يَكُنْ مِنْكُمْ أَلْفٌ يَغْلِبُوا أَلْفَيْنِ بِإِذْنِ اللَّهِ وَاللَّهُ مَعَ الصَّابِرِينَ» (انفال: ۶۶)
- **تفسیر:** اکنون خداوند بر شما تخفیف داد و دانست که در شما ضعفی [از نظر ایمان] هست. پس اگر صد نفر صبور از شما باشد، بر دویست نفر غلبه می کنند و اگر هزار نفر باشد، بر دو هزار نفر به اذن خدا پیروز می شوند و خدا با صابران است.
- **نکته:** این آیات به وضوح نشان می دهد که نسبت **پیروزی** مستقیماً به **میزان ایمان و صبر** جبهه حق بستگی دارد.

بخش ۲: ولایت پذیری و ولایت مداری

۴-۱ ولایت، عامل انسجام و پیروزی

- **تعریف ولایت:** به هم پیوستگی، هم جبهه گی و اتصال شدید انسان هایی که دارای فکر واحد و هدف واحد هستند.
- **آیه شریفه:** «وَمَنْ يَتَوَلَّ اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَالَّذِينَ آمَنُوا فَإِنَّ حِزْبَ اللَّهِ هُمُ الْغَالِبُونَ» (مائده: ۵۶)
- **ترجمه:** و کسانی که ولایت خدا و پیامبرش و افراد با ایمان را بپذیرند، پس حزب خدا همان پیروزمندانند.
- **نکته:** پذیرش ولایت الهی و تبعیت از رهبری الهی، شرط لازم برای عضویت در "حزب الله" و بهره مندی از وعده غلبه است.

۴-۲ پیامدهای ترک ولایت

- **هشدار قرآن:** «أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ أُوتُوا نَصِيبًا مِّنَ الْكِتَابِ يُؤْمِنُونَ بِالْجِبْتِ وَالطَّاغُوتِ وَيَقُولُونَ لِلَّذِينَ كَفَرُوا هَؤُلَاءِ أَهْدَىٰ مِنَ الَّذِينَ آمَنُوا سَبِيلًا * أُولَٰئِكَ الَّذِينَ لَعَنَهُمُ اللَّهُ وَمَن يَلْعَنِ اللَّهُ فَلَن تَجِدَ لَهُ نَصِيرًا» (نساء: ۵۱-۵۲)

- ترجمه: آیا ندیدی کسانی را که بهره‌ای از کتاب [آسمانی] داشتند، به «جبت» و «طاغوت» ایمان می‌آورند و به کافران می‌گویند: «اینان [شما] از مؤمنان هدایت یافته‌ترند»؟ آنان کسانی هستند که خدا لعنتشان کرده و هر که را خدا لعنت کند، هرگز برایش یآوری نخواهی یافت.
- نتیجه: سازش با اهل باطل و دل‌بستگی به کافران، باعث سلب یاری خداوند و شکست جبهه حق می‌شود.

بخش ۳: اطاعت و تبعیت از خدا و رهبران الهی

۴-۱ اطاعت، عامل وحدت و قدرت

- آیه شریفه: «وَاطِيعُوا اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَلَا تَنَازَعُوا فَتَفْشَلُوا وَتَذْهَبَ رِيحُكُمْ» (انفال: ۴۶)
- ترجمه: و از خدا و پیامبرش اطاعت کنید و نزاع نکنید که سست شوید و قدرت [و شوکت] شما از بین برود.

۴-۲ زنجیره اطاعت

- آیه شریفه: «يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اطِيعُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ وَأُولِيَ الْأَمْرِ مِنْكُمْ» (نساء: ۵۹)
- ترجمه: ای کسانی که ایمان آورده‌اید، خدا را اطاعت کنید و پیامبر و اولیای امر خود را [نیز] اطاعت کنید.
- نکته: اطاعت از رهبری الهی، باعث انسجام و یکپارچگی جبهه حق می‌شود و زمینه‌ساز نصرت الهی می‌گردد.

بخش ۴: ثبات قدم و ایستادگی

۴-۱ اثبات قدم در میدان نبرد

- آیه شریفه: «يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا لَقِيتُمْ فِئَةً فَاثْبُتُوا وَاذْكُرُوا اللَّهَ كَثِيرًا لَّعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ» (انفال: ۴۵)
- ترجمه: ای کسانی که ایمان آورده‌اید، هنگامی که [در میدان نبرد] با گروهی روبرو شدید، ثابت قدم باشید و خدا را بسیار یاد کنید تا رستگار شوید.

۴-۲ درخواست ثبات از خداوند

- آیه شریفه: «رَبَّنَا لَا تُزِغْ قُلُوبَنَا بَعْدَ إِذْ هَدَيْتَنَا وَهَبْ لَنَا مِنْ لَدُنْكَ رَحْمَةً إِنَّكَ أَنْتَ الْوَهَّابُ» (آل عمران: ۸)

- ترجمه: پروردگارا، دل‌هایمان را پس از آنکه ما را هدایت کردی، منحرف مکن و از جانب خویش بر ما رحمتی ببخش، زیرا تو بخشنده‌ای.

۴-۳ وعده الهی برای ثبات قدم

- آیه شریفه: «يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِن تَنصُرُوا اللَّهَ يَنصُرْكُمْ وَيُثَبِّتْ أَقْدَامَكُمْ» (محمد: ۷)
- ترجمه: ای کسانی که ایمان آورده‌اید، اگر [آیین] خدا را یاری کنید، شما را یاری می‌کند و گام‌هایتان را استوار می‌دارد.

بخش ۵: ذکر کثیر

۴-۱ اذکر خدا، سلاح مجاهدان

- آیه شریفه: «يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا لَقِيتُمْ فِئَةً فَاثْبُتُوا وَاذْكُرُوا اللَّهَ كَثِيرًا لَّعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ» (انفال: ۴۵)
- کارکرد ذکر: یاد خداوند در میدان نبرد، باعث:
  - آرامش قلب
  - تقویت روحیه
  - یادآوری قدرت بی‌منتهای خداوند
  - زدودن ترس از مرگ

۴-۲ تفسیر علامه طباطبایی

- توضیح: از آنجا که در میدان جنگ، صحنه‌هایی که انسان را به زندگی مادی وادار می‌کند تکرار می‌شود، قرآن دستور به ذکر کثیر داده است تا روح تقوا در دل‌ها زنده بماند.

بخش ۶: دعا و استعانت از خداوند

۴-۱ نمونه تاریخی بنی اسرائیل

- آیه شریفه: «وَلَمَّا بَرَزُوا لِجَالُوتَ وَجُنُودِهِ قَالُوا رَبَّنَا أَفْرِغْ عَلَيْنَا صَبْرًا وَثَبِّتْ أَقْدَامَنَا وَانصُرْنَا عَلَى الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ» (بقره: ۲۵۰)
- ترجمه: و هنگامی که با جالوت و لشکریانش روبرو شدند، گفتند: «پروردگارا، بر [ادل‌های] ما شکیبایی فرو ریز و گام‌هایمان را استوار دار و ما را بر گروه کافران پیروز فرما.»

۴-۲ ویژگی رزمندگان

- آیه شریفه: «إِذْ يَقُولُ الْمُنَافِقُونَ وَالَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ غَرَّ هَؤُلَاءِ دِينُهُمْ وَمَنْ يَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ فَإِنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ» (انفال: ۴۹)

بخش ۷: تأییدات و امدادهای الهی

۴-۱ نصرت الهی به مؤمنان

- آیه شریفه: «إِنَّا لَنَنْصُرُ رُسُلَنَا وَالَّذِينَ آمَنُوا فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَيَوْمَ يَقُومُ الْأَشْهَادُ» (غافر: ۵۱)
- ترجمه: ما قطعاً پیامبران خود و کسانی را که ایمان آورده‌اند، در زندگی دنیا و روزی که گواهان به پا می‌خیزند، یاری می‌کنیم.

۴-۲ امداد غیبی در جنگ بدر

- آیه شریفه: «إِذْ تَسْتَغِيثُونَ رَبَّكُمْ فَاسْتَجَابَ لَكُمْ أَنِّي مُمِدُّكُم بِآلِفٍ مِّنَ الْمَلَائِكَةِ مُرْدِفِينَ» (انفال: ۹)
- ترجمه: [به یاد آورید] هنگامی که از پروردگارتان کمک می‌خواستید، پس [ادعای] شما را اجابت کرد که: «من شما را با هزار فرشته که پشت سر هم می‌آیند، یاری می‌کنم»

بخش ۸: یقین به لقاء الله

۴-۱ قدرت ایمان به ملاقات خدا

- آیه شریفه: «كَمْ مِّن فِئَةٍ قَلِيلَةٍ غَلَبَتْ فِئَةً كَثِيرَةً بِإِذْنِ اللَّهِ وَاللَّهُ مَعَ الصَّابِرِينَ» (بقره: ۲۴۹)
- ترجمه: چه بسیار گروه اندکی که به اذن خدا بر گروه بسیار زیادی غلبه یافتند، و خدا با صابران است.

۴-۲ تفسیر علامه طباطبایی

- توضیح: یقین به ملاقات پروردگار و پاداش اخروی، توانایی ایستادگی در برابر سختی‌ها را ایجاد می‌کند. صبر، کلید یاری خداست.

بخش ۹: تلاش و مجاهدت

۴-۱ شرط اساسی نصرت

- آیه شریفه «يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِن تَنصُرُوا اللَّهَ يَنصُرْكُمْ وَيُثَبِّتْ أَقْدَامَكُمْ» (محمد: ۷)
- بیان امام خامنه‌ای (مدظله‌العالی): «طبیعت عالم این است که حق پیروز می‌شود، به شرط این که اهل حق دنبال آن بایستند و مبارزه کنند و برای آن تلاش نمایند... اگر ما به شرایط، درست عمل نکنیم، پیروزی قطعی است».

بخش ۱۰: باور به خود سنت غلبه حق

۴-۱۱ ایمان به وعده الهی

- آیه شریفه: «وَلَيَنصُرَنَّ اللَّهُ مَن يَنصُرُهُ إِنَّ اللَّهَ لَقَوِيٌّ عَزِيزٌ» (حج: ۴۰)
- ترجمه: «و قطعاً خداوند کسانی را که [آیین] او را یاری می‌کنند، یاری می‌کند. بی‌گمان خداوند توانمند شکست‌ناپذیر است».

۴-۲ نقش باور در عمل

- بیان امام خامنه‌ای (مدظله‌العالی): «این که می‌گوییم عمل به اسلام، این است که ما حرف و وعده قرآن را قبول داشته باشیم... اگر نصرت خدا کردید، «لینصرن الله»، خدا شما را نصرت می‌کند. «إِنَّ اللَّهَ غَالِبٌ عَلَى أَمْرِهِ» این را باور کنیم».

بخش ۱۱: تقوا و پرهیزکاری

۴-۱۱ معیت الهی با متقین

- آیه شریفه: «إِنَّ اللَّهَ مَعَ الَّذِينَ اتَّقَوْا وَالَّذِينَ هُمْ مُحْسِنُونَ» (نحل: ۱۲۸)
- ترجمه: «بی‌گمان خداوند با کسانی است که تقوا پیشه کرده‌اند و آنان که نیکوکارند».

۴-۲ تقوا، شرط فلاح و رستگاری

- آیه شریفه: «وَاتَّقُوا اللَّهَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ» (آل عمران: ۲۰۰)

بخش ۱۲: بصیرت و معرفت دینی

۴-۱ خطر عدم تشخیص

- آیه شریفه: «قُلْ هَلْ نُنَبِّئُكُمْ بِالْأَخْسَرِينَ أَعْمَالًا * الَّذِينَ ضَلَّ سَعِيَّهُمْ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَهُمْ يَحْسَبُونَ أَنَّهُمْ يُحْسِنُونَ صُنْعًا» (کهف: ۱۰۴-۱۰۳)
- ترجمه: بگو: «آیا شما را از زیانکارترین مردم از لحاظ اعمال آگاه کنیم؟ * کسانی که تلاششان در زندگی دنیا به هدر رفته، در حالی که می‌پندارند کاری نیکو می‌کنند».

۵-۲ کلام امام علی(ع)

- بیان: «إِنَّمَا بَدَأَ وَقُوعِ الْفِتَنِ أَهْوَاءُ تُتَّبَعُ وَ أَحْكَامُ تُبْتَدَعُ، يُخَالَفُ فِيهَا كِتَابُ اللَّهِ» (نهج البلاغه، خطبه ۵۰)
- ترجمه: همانا آغاز پیدایش فتنه‌ها، هواهای نفسانی است که پیروی می‌شود و احکامی است که بدعت گذاشته می‌شود و با کتاب خدا مخالفت می‌گردد.

جمع‌بندی پایانی درسنامه

عوامل تحقق سنت غلبه حق بر باطل:

- دارای سلسله مراتب هستند (از ایمان و صبر شروع می‌شود)
- با یکدیگر ارتباط تنگاتنگ دارند
- هم در سطح فردی و هم در سطح اجتماعی عمل می‌کنند
- نیازمند عمل و تلاش مستمر هستند
- تضمین‌کننده نصرت و تأییدات الهی می‌باشند

جامعه‌ای که این عوامل را در خود تقویت کند، در مسیر تحقق وعده الهی «وَلَيَنْصُرَنَّ اللَّهُ مَنْ يَنْصُرُهُ» قرار گرفته و شایسته غلبه بر باطل می‌گردد.

جدول کاربردی عوامل تحقق غلبه حق برای پاسداران و بسیجیان

ردیف	عامل کلیدی	اصل قرآنی / روایی	اقدام عملیاتی برای پاسدار و بسیجی	نتیجه قابل انتظار
۱	ایمان و صبر	«إِنْ يَكُنْ مِنْكُمْ مِّائَةٌ يَغْلِبُوا أَلْفًا... وَاللَّهُ مَعَ الصَّابِرِينَ» (انفال: ۶۶)	- تقویت ایمان مطالعه و مناجات - شرکت در کلاس های معارف - پایداری در میدان عمل و تمرین شکیبایی	افزایش قدرت رزمی - تبدیل شدن به نیرویی شکستناپذیر حتی در شرایط کم‌عددی
۲	ولایت‌پذیری	«وَمَنْ يَتَوَلَّ اللَّهَ وَرَسُولَهُ... فَإِنَّ حِزْبَ اللَّهِ هُمُ الْغَالِبُونَ» (مائده: ۵۶)	- اطاعت بی‌قید و شرط از فرماندهی - ترویج فرهنگ ولایت‌مداری در یگان - دوری از گروه‌گرایی و تعصبات قومی	انسجام عملیاتی - تشکیل "حزب الله" واقعی و بهره‌مندی از وعده غلبه
۳	اطاعت از فرماندهی	«وَأَطِيعُوا اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَلَا تَنَازَعُوا فَتَفْشَلُوا» (انفال: ۴۶)	- اجرای دقیق دستورات - پرهیز از بحث‌های بی‌ثمر در میدان عمل - تقویت روحیه جمعی	قدرت و شوکت - حفظ توان رزمی و جلوگیری از تفرقه
۴	ثبات قدم	«يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا لَقِيتُمْ فِئَةً فَاثْبُتُوا... لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ» (انفال: ۴۵)	- مقاومت در سخت‌ترین شرایط - تقویت روحیه استقامت تمرینات	پیروزی و رستگاری - غلبه بر دشمن حتی در شرایط سخت

		رزمی -درخواست ثبات از خدا در دعاها		
۵	ذکر کثیر	«...وَاذْكُرُوا اللَّهَ كَثِيرًا لَّعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ» (انفال: ۴۵)	-اقامه نماز اول وقت در پست -تلاوت قرآن و ادعیه در اوقات مختلف -استفاده از اذکار در حین انجام مأموریت	آرامش و قدرت روحی - تقویت روحیه و غلبه بر ترس
۶	دعا و استعانت	«رَبَّنَا أَفْرِغْ عَلَيْنَا صَبْرًا وَتَبَّتْ أَعْدَامُنَا» (بقره: ۲۵۰)	-خواندن دعاها -مأثور برای نصرت -تضرع به درگاه الهی پیش از عملیات -آموزش فرهنگ دعا به نیروها	جلب نصرت الهی -دریافت امدادهای غیبی در لحظات حساس
۷	تأییدات الهی	«إِنَّا لَنَنْصُرُ رُسُلَنَا وَالَّذِينَ آمَنُوا» (غافر: ۵۱)	-توکل بر خدا در تمام مراحل -آمادگی برای پذیرش امدادهای غیبی -تقویت ایمان به وعده‌های الهی	شکست ناپذیری -تغییر معادلات به نفع جبهه حق
۸	یقین به لقاء الله	«كَمْ مِّن فِئَةٍ قَلِيلَةٍ غَلَبَتْ فِئَةً كَثِيرَةً بِإِذْنِ اللَّهِ» (بقره: ۲۴۹)	-تقویت ایمان به معاد و پاداش الهی -زنده نگهداشتن یاد شهادت -الگوگیری از شهیدان	شجاعت و ایثار -از بین رفتن ترس از مرگ و شکست

۹	تلاش و جهاد	«يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِن تَنصُرُوا اللَّهَ يَنصُرْكُمْ» (محمد: ۷)	-آمادگی رزمی دائمی -مشارکت فعال در تمرینات -ابتکار عمل در میدان عمل	تحقق وعده نصرت -جاری شدن سنت الهی در عمل
۱۰	باور به سنت غلبه	«وَلْيَنصُرَنَّ اللَّهُ مَن يَنصُرُهُ» (حج: ۴۰)	-ترویج فرهنگ امید و نشاط در یگان -تحلیل وقایع بر اساس سنت‌های الهی -دوری از یأس و نامیدی	تقویت روحیه جمعی - تبدیل شدن به جامعه امیدوار و پیشرو
۱۱	تقوا و پرهیزکاری	«إِنَّ اللَّهَ مَعَ الَّذِينَ اتَّقَوْا وَالَّذِينَ هُمْ مُحْسِنُونَ» (نحل: ۱۲۸)	-رعایت حلال و حرام در تمام شئون -دوری از گناهان کوچک و بزرگ -تقویت معنویات در محیط یگان	معیت الهی -همراهی خاص پروردگار با نیروهای متقی
۱۲	بصیرت دینی	«قُلْ هَلْ نُنَبِّئُكُمْ بِالْأَخْسَرِينَ أَعْمَالًا» (کهف: ۱۰۳)	-شرکت در جلسات بصیرتی -مطالعه آثار اندیشمندان اسلامی -تحلیل هوشمندانه تحولات	تشخیص صحیح -مصونیت در برابر جنگ نرم دشمن

راهنمای کلانی برای فرماندهان:

۱. ایجاد نظام آموزشی مستمر بر اساس این ۱۲ عامل
۲. طراحی تمرینات رزمی-معنوی تلفیقی
۳. استفاده از شهدا به عنوان الگوهای عملی تحقق این عوامل
۴. برگزاری دوره‌های ویژه فرماندهی با محوریت "ولایت‌پذیری"
۵. تدوین برنامه عملیاتی سالانه برای تقویت هر یک از این عوامل

درسنامه آموزشی: گفتار پنجم

موانع و آسیب‌های جریان سنت غلبه حق بر باطل

هدف کلی: شناخت موانع و آسیب‌هایی که جریان سنت غلبه حق بر باطل را با تأخیر یا اختلال مواجه می‌سازد.

مقدمه

پرسش اساسی: اگر سنت غلبه حق بر باطل قطعی است، چرا گاهی شاهد تأخیر در تحقق آن، تداوم ظلم ستمگران و حتی شکست‌های موقت جبهه حق هستیم؟

پاسخ کلیدی: سنت‌های الهی اگرچه قطعی‌اند، اما تحقق آنها در گرو فراهم آمدن شرایط و نبود موانع است. تأخیر در جریان این سنت، نشانه وجود موانعی است که جامعه مؤمن با دست خود یا از روی غفلت ایجاد کرده است.

بخش ۱: سستی و عدم اطاعت از رهبری

۵-۱ تحلیل قرآنی جنگ احد

- آیه شریفه:
«حَتَّىٰ إِذَا فَشِلْتُمْ وَتَنَازَعْتُمْ فِي الْأَمْرِ وَعَصَيْتُمْ مِّنْ بَعْدِ مَا أَرَاكُمْ مَا تُحِبُّونَ ۚ مِّنْكُمْ مَّن يُّرِيدُ الدُّنْيَا وَمِنْكُمْ مَّن يُّرِيدُ الْآخِرَةَ» (آل عمران: ۱۵۲)

• شرح:

خداوند در این آیه به صراحت علت شکست موقت مسلمانان در احد را سه چیز می‌داند:

۱. فشل (سستی و ضعف)
۲. تنازع (نزاع و کشمکش)
۳. عصیان (نافرمانی از پیامبر(ص))

۵-۲ زمینه‌های سستی

- دنیاطلبی: طمع در غنایم و ثروت‌های مادی
- ترس: هراس از مرگ و از دست دادن جان
- طمع: حرص و آرز برای کسب منافع بیشتر

۵-۳ سخن امام خامنه‌ای (مدظله‌العالی)

- «خدای متعال چک سفیدی نداده است که شما چون برحقید، حتماً پیروز خواهید شد؛ نه، شما پیروز خواهید شد، چون برحقید، و چون ایستادگی می‌کنید. اگر بایستید، پیروز خواهید شد.»

بخش ۲: اهتمام به حفظ جان و تفکرات جاهلی

۵-۱ ویژگی فراریان جنگ احد

- آیه شریفه:
«وَلَقَدْ صَدَقَكُمُ اللَّهُ وَعْدَهُ إِذْ تَحُسُّونَهُم بِإِذْنِهِ ۖ حَتَّىٰ إِذَا فَشِلْتُمْ وَتَنَازَعْتُمْ فِي الْأَمْرِ وَعَصَيْتُمْ مِّنْ بَعْدِ مَا أَرَاكُمْ مَا تُحِبُّونَ ۚ مِّنْكُمْ مَّن يُّرِيدُ الدُّنْيَا وَمِنْكُمْ مَّن يُّرِيدُ الْآخِرَةَ» (آل عمران: ۱۵۲)

۵-۲ تفکرات جاهلی

- پندار نادرست: اعتقاد به اینکه مسلمانان حتی با نافرمانی نباید شکست بخورند
- تصور استقلال: قائل شدن شأن استقلالی برای خود در برابر خداوند
- عدم درک شرطیت: عدم فهم این نکته که نصرت الهی مشروط به انجام وظایف است

بخش ۳: لغزشگاه وساوس شیطان

۵-۱) زمینه سازی برای نفوذ شیطان

- آیه شریفه: «إِنَّمَا ذَلِكُمُ الشَّيْطَانُ يُخَوِّفُ أَوْلِيَائَهُ فَلَا تَخَافُوهُمْ وَخَافُوا إِن كُنتُمْ مُّؤْمِنِينَ» (آل عمران: ۱۷۵)

۵-۲) عوامل نفوذ شیطان

- تبعیت از هوای نفس
- غرور و خودنمایی
- اتکا به خود و غفلت از خدا
- سستی و نزاع
- نافرمانی از رهبری

بخش ۴: عدم تلاش و مجاهدت

۵-۱) شرطیت مجاهدت

- آیه شریفه: «يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِن تَنصُرُوا اللَّهَ يَنصُرْكُمْ وَيُثَبِّتْ أَقْدَامَكُمْ» (محمد: ۷)

۵-۲) سخن امام خامنه‌ای (مدظله العالی)

- «اگر به خاطر حق، مبارزه انجام بگیرد، هیچ باطلی قادر نخواهد بود جلو بیاورد. اگر مبارزه و مجاهدت بشود، خدای متعال کمک و هدایت می‌کند؛ اما اگر مجاهدت نشود... دشمن کامیاب خواهد شد.»

بخش ۵: عدم بصیرت و تشخیص حق و باطل

۵-۱ خطر بزرگ

- آیه شریفه:

«قُلْ هَلْ نُنَبِّئُكُمْ بِالْأَخْسَرِينَ أَعْمَالًا * الَّذِينَ ضَلَّ سَعْيُهُمْ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَهُمْ يَحْسَبُونَ أَنَّهُمْ يُحْسِنُونَ صُنْعًا» (كهف: ۱۰۴-۱۰۳)

۵-۲ کلام امام علی (ع)

- «لَوْ لَا أَنَّ الْبَاطِلَ خَالَطَ الْحَقَّ لَمْ يَخَفْ عَلَى الْمُؤْتَادِينَ، وَ لَوْ لَا أَنَّ الْحَقَّ خَالَطَ الْبَاطِلَ لَمْ تَقْطَعْ عَلَيْهِ السِّنُّ الْمَعَابِدِينَ»

بخش ۶: یأس و ناامیدی

۵-۱ ویژگی کافران

- آیه شریفه:

«وَلَا تَيْئَسُوا مِنْ رَوْحِ اللَّهِ ۚ إِنَّهُ لَا يَيْئَسُ مِنْ رَوْحِ اللَّهِ إِلَّا الْقَوْمُ الْكَافِرُونَ» (یوسف: ۸۷)

۵-۲ عوامل یأس

- نگاه مقطعی به رویدادها
- غفلت از سنت‌های الهی
- تأخیر در نصرت را به غفلت خدا تعبیر کردن

بخش ۷: دنیاطلبی و غفلت از آخرت

۵-۱ آزمایش الهی

- آیه شریفه:

«إِنَّمَا أَمْوَالُكُمْ وَأَوْلَادُكُمْ فِتْنَةٌ ۚ وَاللَّهُ عِنْدَهُ أَجْرٌ عَظِيمٌ» (تغابن: ۱۵)

۵-۲ نمونه مؤمنان راستین

• آیه شریفه:

«رَجَالٌ لَا تُلْهِيمُهُمْ تِجَارَةً وَلَا بَيْعًا عَنْ ذِكْرِ اللَّهِ» (نور: ۳۷)

بخش ۸: نزاع، تفرقه و دو دستگی

۵-۱) رابطه مستقیم نزاع و شکست

• آیه شریفه:

«وَأَطِيعُوا اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَلَا تَنَازَعُوا فَتَفْشَلُوا وَتَذْهَبَ رِيحُكُمْ» (انفال: ۴۶)

۵-۲) تحلیل امام علی (ع)

• «أَمَّا وَ الَّذِي نَفْسِي بِيَدِهِ لَيُغْلِبَنَّ هَؤُلَاءِ الْقَوْمُ عَلَيْكُمْ... بِإِسْرَاعِهِمْ إِلَى بَاطِلٍ صَاحِبِهِمْ وَ إِبْطَائِكُمْ عَنْ حَقِّي»

بخش ۹: ترس و اعتماد به دشمن

۵-۱) ترس از خدا به جای ترس از دشمن

• آیه شریفه:

«وَتَخْشَى النَّاسَ وَاللَّهُ أَحَقُّ أَنْ تَخْشَاهُ» (احزاب: ۳۷)

۵-۲) هشدار قرآن

• آیه شریفه:

«وَلَا تَرْكَنُوا إِلَى الَّذِينَ ظَلَمُوا فَتَمَسَّكُمُ النَّارُ» (هود: ۱۱۳)

۵-۳) سخن امام خامنه‌ای (مدظله العالی)

• «ترسیدن و دلهره از تشر دشمن و تحت تأثیر اخم قدرتمندان قرار گرفتن، اول بدبختی است».

بخش ۱۰: غرور و خودبینی

۵-۱) عامل شکست در جنگ حنین

- آیه شریفه:

«وَيَوْمَ حُنَيْنٍ إِذْ أَعْجَبَتْكُمْ كَثْرَتُكُمْ فَلَمْ تُغْنِ عَنْكُمْ شَيْئًا» (توبه: ۲۵)

۵-۲ درمان غرور

- توکل بر خدا
- اعتماد به نصرت الهی
- دوری از خودبرتربینی

جمع‌بندی پایانی

موانع تحقق سنت غلبه حق بر باطل:

- همگی ریشه در درون جامعه مؤمن دارند
- ناشی از ضعف ایمان و غفلت از وظایف هستند
- قابل پیشگیری و درمان می‌باشند
- با توجه و بصیرت قابل شناسایی و رفع هستند

نکته نهایی: این موانع نشان می‌دهد که سنت غلبه حق بر باطل یک جریان حتمی ولی مشروط است و تحقق آن نیازمند عمل به شرایط و پرهیز از موانع از سوی جبهه حق است.

جدول کاربردی موانع و آسیب‌های جریان سنت غلبه حق

ردیف	مانع / آسیب	نشانه‌های ظهور در یگان	اقدامات پیشگیرانه و درمانی	پیامدهای عدم درمان
۱	سستی و عدم اطاعت	- تأخیر در اجرای دستورات - اعتراض به فرامین فرماندهی - بی‌حوصلگی در حین مأموریت	- برگزاری جلسات توجیهی مستمر - تقویت روحیه انضباط پذیری - الگوگیری از شهدای اطاعت	شکست عملیاتی - از دست دادن موقعیت‌های استراتژیک

۲	تفکرات جاهلی	-باور به "پیروزی بدون تلاش" -انتظار معجزه بدون اقدام -توقع نصرت بدون شرایط	-آموزش مبانی سنن الهی -تحلیل وقایع تاریخی صدر اسلام -تبیین شرطیت نصرت الهی	انفعال و سکون -از دست دادن ابتکار عمل
۳	نفوذ وساوس شیطان	-ترس بی مورد از دشمن -بزرگ‌نمایی قدرت دشمن -یأس و ناامیدی پنهان	-تقویت ایمان مناجات -خواندن دعاها -حفظ از شر شیطان -ایجاد محیط امن معنوی	تضعیف روحیه -کاهش توان رزمی نیروها
۴	عدم تلاش و مجاهدت	-کوتاهی در آموزش‌ها -بی‌میلی به تمرینات -راحت‌طلبی در خدمات	-طراحی برنامه‌های تشویقی -اجرای مانورهای مشقت‌بار -ترویج فرهنگ جهادی	عقب‌افتادگی از دشمن -از دست دادن برتری فنی
۵	عدم بصیرت	-سردرگمی در تحلیل حوادث -عدم تشخیص دوست از دشمن -انحراف در تشخیص اولویت‌ها	-برگزاری جلسات بصیرتی هفتگی -مطالعه بیانیه‌های رهبری -تحلیل تحولات سیاسی	انحراف مسیر -همسو شدن ناخواسته با دشمن
۶	یأس و ناامیدی	-بیان جملات مأیوس‌کننده -بزرگ کردن مشکلات -کوچک شمردن موفقیت‌ها	-تبیین سنت آزمایش الهی -یادآوری پیروزی‌های گذشته -نشر فرهنگ امید و نشاط	سقوط روحیه جمعی - کاهش توانایی نیروها

۷	دنیاطلبی	-اصالت دادن به امکانات مادی -غفلت از ارزش‌های معنوی -توجه افراطی به رفاه	-اجرای برنامه‌های ساده زیستی -ترویج فرهنگ قناعت -الگوگیری از زندگی شهادا	فروپاشی اخلاقی -فساد مالی و اخلاقی
۸	تفرقه و نزاع	-تشکیل گروه‌های داخلی -شایعه پراکنی و غیبت -رقابت‌های ناسالم	-تقویت روحیه برادری -برگزاری اردوهای مشترک -تأکید بر اهداف مشترک	تضعیف وحدت -کاهش کارایی جمعی
۹	ترس از دشمن	-خودداری از مواضع قاطع -تمایل به سازش با دشمن -بزرگ‌نمایی تهدیدات	-تقویت ایمان به نصرت الهی -تحلیل نقاط ضعف دشمن -یادآوری شکست‌های دشمن	از دست دادن اقتدار - عقب‌نشینی استراتژیک
۱۰	غرور و خودبینی	-عدم پذیرش انتقاد -انحصارطلبی در موفقیت‌ها -تحقیر سایر یگان‌ها	-ترویج فرهنگ تواضع -تقدیر از کار جمعی -آموزش آثار مخرب غرور	سقوط ناگهانی -شکست در اوج موفقیت

دستورالعمل اجرایی برای فرماندهان:

الف) اقدامات فوری:

۱. تشکیل پرونده آسیب‌شناسی برای هر یگان
۲. برگزاری جلسات ماهانه با موضوع "پایش آسیب‌ها"
۳. ایجاد سیستم گزارش‌دهی سریع برای شناسایی نشانه‌ها

ب) برنامه‌های آموزشی:

۱. تدوین سرفصل آموزشی برای هر یک از این آسیب‌ها
۲. برگزاری کارگاه‌های مهارت‌افزایی برای مقابله با هر آسیب
۳. تهیه محتوای چندرسانه‌ای برای آموزش مستمر

ج) اقدامات فرهنگی:

۱. نصب پوسترهای هشداردهنده در محیط‌های عملیاتی
۲. تهیه بروشورهای آموزشی برای آگاهی‌بخشی
۳. اجرای برنامه‌های گروهی برای تقویت روحیه جمعی

د) سیستم پایش و ارزیابی:

۱. تعریف شاخص‌های کمی برای سنجش هر آسیب
۲. برگزاری آزمون‌های دوره‌ای از سطح آگاهی نیروها
۳. تدوین گزارش‌های دقیق از وضعیت آسیب‌ها در یگان

پیام کلیدی جدول:

"پیروزی قطعی است، اما مشروط به پرهیز از این موانع. شناسایی و درمان این آسیب‌ها، تضمین‌کننده جریان سنت غلبه حق در یگان‌های ما خواهد بود."

درسنامه آموزشی: گفتار ششم

سنت‌های الهی مرتبط و زمینه‌ساز سنت غلبه حق بر باطل (۱)

مقدمه

سنت‌های الهی همچون حلقه‌های یک زنجیر به هم پیوسته عمل می‌کنند. تحقق سنت کلان "غلبه حق بر باطل" نیازمند جریان یافتن سنت‌های دیگر در نقش زمینه‌ساز است.

بخش اول: سنت امتحان و ابتلاء

۶-۱-۱ حقیقت سنت امتحان

سنت امتحان از سنت‌های غیرمشروط و فراگیر الهی است که شامل همه انسان‌ها می‌شود. حقیقت ابتلاء این است که صحنه دنیا با همه مظاهرش، وسیله آزمایش بندگان خداست.

۶-۱-۲ شواهد قرآنی

آیات کلیدی:

- «أَحْسِبَ النَّاسُ أَنْ يُتْرَكُوا أَنْ يَقُولُوا آمَنَّا وَهُمْ لَا يُفْتَنُونَ • وَلَقَدْ فَتَنَّا الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ فَلَيَعْلَمَنَّ اللَّهُ الَّذِينَ صَدَقُوا وَلَيَعْلَمَنَّ الْكَاذِبِينَ» (عنکبوت: ۲-۳)
- «وَلَنَبْلُوَنَّكُمْ بِشَيْءٍ مِّنَ الْخَوْفِ وَالْجُوعِ وَنَقْصٍ مِّنَ الْأَمْوَالِ وَالْأَنْفُسِ وَالثَّمَرَاتِ» (بقره: ۱۵۵)
- «وَتِلْكَ الْأَيَّامُ نَدَاوُلُهَا بَيْنَ النَّاسِ وَلَيَعْلَمَ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا وَيَتَّخِذَ مِنْكُمْ شُهَدَاءَ» (آل عمران: ۱۴۰)

۶-۱-۳ اهداف سنت امتحان

- پالایش و غربالگری: جداسازی مؤمنان راستین از مدعیان دروغین
- شکوفایی استعدادها: رشد و پرورش استعدادهای نهفته بندگان
- تکامل روحی: رسیدن به درجات بالای معنوی و موفقیت در آزمایش‌ها
- اتمام حجت: کامل شدن دلیل برای دوستان و دشمنان

۶-۱-۴ ارتباط با سنت غلبه حق

- آماده‌سازی: جامعه مؤمن برای پیروزی نیازمند پالایش و آماده‌سازی است
- ظرفیت‌سازی: ایجاد توانایی تحمل مدیریت پیروزی
- تبیین حکمت: توضیح علت تأخیر در نصرت الهی

نکته برجسته: سنت امتحان همچون کوره‌ای است که فلز وجود فرد و جامعه مؤمن را در آن می‌سازند و ناخالصی‌ها را از آن جدا می‌کنند.

بخش دوم: سنت نصرت الهی

۶-۲-۱ مفهوم سنت نصرت

سنت نصرت الهی به معنای یاری رساندن خداوند به پیامبران و مؤمنان در مسیر تحقق اهداف الهی است.

۶-۲-۲ شواهد قرآنی

آیات کلیدی:

- «إِنَّا لَنَنْصُرُ رُسُلَنَا وَالَّذِينَ آمَنُوا فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَيَوْمَ يَقُومُ الْأَشْهَادُ» (غافر: ۵۱)
- «كَتَبَ اللَّهُ لَأَغْلِبَنَّ أَنَا وَرُسُلِي» (مجادله: ۲۱)
- «وَلَيَنْصُرَنَّ اللَّهُ مَن يَنْصُرُهُ» (حج: ۴۰)

۶-۲-۳ ویژگی‌های سنت نصرت

- مشروط بودن: منوط به تحقق شرایط از سوی مؤمنان
- خاص بودن: مخصوص جبهه حق و اهل ایمان
- تدریجی بودن: در چارچوب حکمت الهی محقق می‌شود

۶-۲-۴ ارتباط با سنت غلبه حق

- شتاب‌دهندگی: نقش تسریع‌کننده در فرآیند غلبه حق
- تعادل‌بخشی: تغییر معادلات به نفع جبهه حق
- تأییدگری: تقویت روحیه مؤمنان و جلب امدادهای غیبی

نمونه تاریخی: نزول فرشتگان در جنگ بدر: «إِذْ تَسْتَغِيثُونَ رَبَّكُمْ فَاسْتَجَابَ لَكُمْ أَنِّي مُمِدُّكُمْ بِالْفِ مِّنَ الْمَلَائِكَةِ مُرْدِّينَ» انفال: (۹)

درسنامه آموزشی: گفتار هفتم

سنت‌های الهی مرتبط و زمینه‌ساز سنت غلبه حق بر باطل (۲)

بخش اول: سنت استدراج و املاء

۷-۱-۱ مفهوم شناسی

استدراج به معنای ارتقای تدریجی و پله پله است که ظاهری نیکو اما باطنی تلخ دارد.

املاء به معنای مهلت دادن و به تأخیر انداختن عذاب است.

۷-۱-۲ شواهد قرآنی

آیات کلیدی:

- «سَنَسْتَدْرِجُهُمْ مِّنْ حَيْثُ لَا يَعْلَمُونَ • وَأُمْلِي لَهُمْ إِنَّ كَيْدِي مَتِينٌ» (اعراف: ۱۸۳-۱۸۲)
- «قَدَرْنِي وَمَنْ يُكَدِّبْ بِهِ ۚذَا الْحَدِيثِ ۖ نَسْتََدْرِجُهُمْ مِّنْ حَيْثُ لَا يَعْلَمُونَ • وَأُمْلِي لَهُمْ إِنَّ كَيْدِي مَتِينٌ» (قلم: ۴۵-۴۴)

۷-۱-۳ اهداف سنت استدراج

- افزایش گناه: طغیانگران با دریافت نعمت‌های پی در پی، بر طغیان خود می‌افزایند
- اتمام حجت: کامل شدن دلیل برای مجرمان
- آزمایش مؤمنان: ایجاد آزمایشی سخت برای جبهه حق
- افزایش اثر پیروزی: تأثیرگذاری بیشتر پیروزی نهایی حق

۷-۱-۴ ارتباط با سنت غلبه حق

- فروپاشی درونی: استدراج باعث فروپاشی درونی جبهه باطل می‌شود
- آماده‌سازی شرایط: زمینه را برای پیروزی قطعی حق فراهم می‌کند
- ایجاد غرور کاذب: قدرت‌نمایی ظاهری باطل، زمینه سقوط آن را فراهم می‌سازد

بخش دوم: سنت وراثت و حاکمیت زمین

۷-۲-۱ مفهوم شناسی

سنت وراثت به معنای به ارث رسیدن حکومت زمین به بندگان صالح خداوند است.

۷-۲-۲ شواهد قرآنی

آیات کلیدی:

- «وَنُرِيدُ أَنْ نَمُنَّ عَلَى الَّذِينَ اسْتُضِعُوا فِي الْأَرْضِ وَنَجْعَلَهُمْ أَئِمَّةً وَنَجْعَلَهُمُ الْوَارِثِينَ» (قصص: ۵)
- «وَلَقَدْ كَتَبْنَا فِي الزَّبُورِ مِنْ بَعْدِ الذِّكْرِ أَنَّ الْأَرْضَ يَرِثُهَا عِبَادِيَ الصَّالِحُونَ» (انبیاء: ۱۰۵)

۷-۲-۳ ویژگی‌های وراثت صالحان

- جهان‌شمولی: شامل تمام زمین می‌شود
- حتمی بودن: وعده قطعی الهی است
- مشروط بودن: منوط به صلاحیت وارثان

۷-۲-۴ ارتباط با سنت غلبه حق

- تحقق عینی پیروزی: وراثت زمین، عینی‌ترین زمینه غلبه حق است
- تأمین بستر ارزش‌ها: زمینه برای تحقق کامل ارزش‌های الهی فراهم می‌شود
- تداوم چرخه حق: استمرار بخشیدن به چرخه حق محوری در تاریخ

نکته برجسته: سنت وراثت، نقطه اوج و تکامل سنت غلبه حق بر باطل است.

درسنامه آموزشی: گفتار هشتم

سنت‌های الهی مرتبط و زمینه‌ساز سنت غلبه حق بر باطل (۳)

بخش اول: سنت تغییر سرنوشت

۸-۱-۱ مفهوم شناسی

سنت تغییر سرنوشت به این معناست که خداوند سرنوشت هیچ قومی را تغییر نمی‌دهد مگر آنکه آنها خودشان تغییر ایجاد کنند.

۸-۱-۲ شواهد قرآنی

آیات کلیدی:

- «إِنَّ اللَّهَ لَا يُغَيِّرُ مَا بِقَوْمٍ حَتَّىٰ يُغَيِّرُوا مَا بِأَنْفُسِهِمْ» (رعد: ۱۱)
- «ذَٰلِكَ بِأَنَّ اللَّهَ لَمْ يَكْ مُغَيِّرًا نُّعْمَةً أَنْعَمَهَا عَلَىٰ قَوْمٍ حَتَّىٰ يُغَيِّرُوا مَا بِأَنْفُسِهِمْ» (انفال: ۵۳)

۸-۱-۳ ابعاد سنت تغییر سرنوشت

- ابطال جبرگرایی: تأکید بر نقش‌آفرینی انسان در سرنوشت خویش
- امیدبخشی: ایجاد امید در شرایط ضعف و ناتوانی
- تبیین مکانیزم: نشان دادن چگونگی تحقق وعده الهی

۸-۱-۴ ارتباط با سنت غلبه حق

- شرطیت تحول درونی: غلبه حق مشروط به تغییر و تحول درونی مؤمنان است
- توجیه شکست‌ها: توضیح علل شکست‌های موقت جبهه حق
- تکمیل زنجیره سنت‌ها: کامل‌کننده سایر سنت‌های الهی

بخش دوم: سنت هدایت و اضلال

۸-۲-۱ مفهوم شناسی

هدایت: رساندن بندگان به کمال شایسته آنها
اضلال: گمراه ساختن کسانی که استعداد گمراهی دارند

۸-۲-۲ شواهد قرآنی

آیات کلیدی:

- «يَهْدِي بِهِ اللَّهُ مَنِ اتَّبَعَ رِضْوَانَهُ سُبُلَ السَّلَامِ» (مائده: ۱۶)
- «فَيُضِلُّ اللَّهُ مَنِ يَشَاءُ وَيَهْدِي مَنِ يَشَاءُ» (ابراهيم: ۴)
- «وَمَنْ يُرِدِ اللَّهُ فِتْنَتَهُ فَلَنْ تَمْلِكَ لَهُ مِنَ اللَّهِ شَيْئًا» (مائده: ۴۱)

۸-۲-۳ ویژگی‌های سنت هدایت و اضلال

- حکیمانه بودن: بر اساس مصالح و حکمت الهی صورت می‌گیرد
- مشروط بودن: منوط به اختیار و انتخاب انسان
- عادلانه بودن: بر اساس استعداد و لیاقت افراد است

۸-۲-۴ ارتباط با سنت غلبه حق

- تعیین خطوط نبرد: مرزبندی دقیق بین جبهه حق و باطل
- تقویت کیفی حق: افزایش کیفیت معنوی جبهه حق
- تضعیف ساختاری باطل: سست کردن بنیان‌های جبهه باطل
- زمینه‌سازی نصرت: فراهم کردن بستر برای نصرت الهی

نکته نهایی: سنت هدایت و اضلال، نقشه راه الهی برای جداسازی نهایی حق از باطل است.

جمع‌بندی نهایی سه گفتار

سنت‌های الهی یادشده:

- حلقه‌های به هم پیوسته یک نظام حکیمانه هستند
- هر یک نقش خاصی در فرآیند غلبه حق ایفا می‌کنند
- شناخت آنها برای تحلیل صحیح تحولات تاریخی ضروری است
- تضمین‌کننده تحقق قطعی وعده الهی درباره غلبه حق هستند

«این سنت‌ها، شبکه به هم تنیده‌ای هستند که مسیر تاریخ را به سوی غلبه نهایی حق هدایت می‌کنند.»

جدول کاربردی سنت‌های الهی زمینه‌ساز غلبه حق بر باطل

ردیف	نام سنت	مفهوم کلیدی	شواهد قرآنی	نقش در غلبه حق	اقدام عملیاتی
۱	امتحان و ابتلاء	آزمایش عمومی بندگان برای جداسازی مؤمنان راستین	«أَحْسِبَ النَّاسُ... وَلَقَدْ فَتَنَّا الَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ» (عنکبوت: ۲-۳)	-پالایش و غربالگری -آماده‌سازی برای پیروزی -ظرفیت‌سازی	-صبر و استقامت در مشکلات -پذیرش آزمایش‌ها در فرصت رشد -تقویت ایمان در بحران‌ها
۲	نصرت الهی	یاری خداوند به پیامبران و مؤمنان	«إِنَّا لَنَنْصُرُ رُسُلَنَا وَالَّذِينَ آمَنُوا» (غافر: ۵۱)	-شتاب‌دهی به پیروزی -تغییر معادلات -تقویت روحیه مؤمنان	-عمل به شرایط نصرت -توکل بر خدا -آمادگی برای امدادهای غیبی
۳	استدراج و املاء	مهلت دادن و افزایش نعمت برای طغیانگران	«سَنَسْتَدْرِجُهُم مِّنْ حَيْثُ لَا يَعْلَمُونَ» (اعراف: ۱۸۲)	-فروپاشی درونی باطل -زمینه‌سازی سقوط -اتمام حجت	-عدم فریب قدرت ظاهری دشمن -بصیرت در تحلیل حوادث -دوری از غرور
۴	وراثت زمین	به ارث رسیدن حکومت زمین به صالحان	«وَنُرِيدُ أَنْ نَمُنَّ عَلَى الَّذِينَ اسْتَضَعُّوا» (قصص: ۵)	-تحقق عینی پیروزی -تأمین بستر ارزش‌ها -تداوم چرخه حق	-تلاش برای صلاحیت -آمادگی برای حکومت -تقویت عدالت‌طلبی

۵	تغییر سرنوشت	تغییر وضعیت جوامع بر اساس تغییر درون	«إِنَّ اللَّهَ لَا يُغَيِّرُ مَا بِقَوْمٍ حَتَّىٰ يُغَيِّرُوا» (رعد: ۱۱)	-شرطیت تحول درونی -توجیه شکست‌ها -امیدبخشی	-خودسازی و اصلاح فردی -تغییر مثبت در جامعه -دوری از یأس
۶	هدایت و اضلال	راهنمایی مستعدان و گمراهی اهل ضلالت	«يَهْدِي بِهِ اللَّهُ مَنِ اتَّبَعَ رِضْوَانَهُ» (مائده: ۱۶)	-تعیین خطوط نبرد -تقویت کیفی حق -تضعیف باطل	-تقویت بصیرت -دوری از گمراهی -استمداد از خدا برای هدایت

دستورالعمل اجرایی برای نیروهای مقاومت

الف) برنامه آموزشی هفتگی:

- شنبه: مطالعه سنت امتحان و تمرین صبر
- یکشنبه: بررسی سنت نصرت و شرایط آن
- دوشنبه: تحلیل سنت استدراج در حوادث معاصر
- سه‌شنبه: تبیین سنت وراثت و مسئولیت‌ها
- چهارشنبه: تمرین تغییر خود و جامعه
- پنجشنبه: تقویت بصیرت و هدایت‌پذیری

ب) اقدامات عملیاتی:

۱. تشکیل گروه‌های مطالعاتی برای بررسی مصادیق هر سنت
۲. تدوین بانک اطلاعاتی از تجلی این سنت‌ها در تاریخ معاصر
۳. برگزاری کارگاه‌های تحلیلی برای فرماندهان

ج) سیستم پایش و ارزیابی:

- شاخص سنجش سنت امتحان: میزان صبر و استقامت نیروها در مشکلات

- شاخص سنجش سنت نصرت : میزان عمل به شرایط نصرت الهی
- شاخص سنجش سنت استدراج : سطح بصیرت در تحلیل قدرت دشمن

(د) برنامه‌های کاربردی:

۱. طرح "هر ماه یک سنت : "تمرین عملی یک سنت در هر ماه
۲. مسابقات کتابخوانی با محوریت سنت‌های الهی
۳. ایجاد کانالهای اطلاع‌رسانی برای انتشار تحلیل‌های مبتنی بر سنت‌ها

پیام کلیدی جدول:

"شناخت و به کارگیری این سنت‌ها، رمز تحقق وعده الهی درباره غلبه حق بر باطل است. هر یک از این سنت‌ها همچون حلقه‌های زنجیر به هم پیوسته، مسیر تاریخ را به سوی پیروزی نهایی حق هدایت می‌کنند."

درسنامه آموزشی: گفتار نهم

تحلیل مصادیق تاریخی تحقق سنت غلبه حق بر باطل

مقدمه

تاریخ بشریت، گواه زنده و روشنی بر تحقق سنت غلبه حق بر باطل است. در این گفتار به بررسی مصادیق عینی و تاریخی این سنت الهی می‌پردازیم.

بخش اول: غلبه حق در ادوار کهن

۹-۱-۱ قوم نوح(ع)

شرح حادثه:

- مدت ۹۵۰ سال دعوت مستمر به توحید
- مقاومت سرسختانه قوم در برابر حق
- استهزا و تمسخر پیامبر خدا

شواهد قرآنی:

- «وَأَوْحَىٰ إِلَىٰ نُوحٍ أَنَّهُ لَن يُؤْمِنَ مِن قَوْمِكَ إِلَّا مَن قَدْ آمَنَ» (هود: ۳۶)
- «فَكَذَّبُوهُ فَتَبَايَعُوا فِئَتًا مِّنَ الْأُمَمِ» (اعراف: ۶۴)

نتیجه غلبه حق:

- نجات نوح و مؤمنان در کشتی
- غرق شدن تمام مشرکان و منکران
- استمرار نسل بشر از ذریه مؤمنان

۹-۱-۲ قوم هود(ع)

شرح حادثه:

- دعوت قوم عاد به ترک شرک و طغیان
- تکبر و استکبار آنان
- انحراف از فطرت توحیدی

شواهد قرآنی:

- «فَأَنْجَيْنَاهُ وَالَّذِينَ مَعَهُ بِرَحْمَةٍ مِّنَّا» (اعراف: ۷۲)
- «وَأَمَّا عَادٌ فَأَهْلَكْنَا بِرِيحٍ صَرْصَرٍ عَاتِيَةٍ» (الحاقه: ۶)

نتیجه غلبه حق:

- نجات هود و پیروانش
- نابودی قوم عاد با طوفان سهمگین

۹-۱-۳ قوم صالح(ع)

شرح حادثه:

- درخواست معجزه از صالح(ع)
- کشتن ناقه پیامبر
- اصرار بر شرک و طغیان

شواهد قرآنی:

- «فَعَقَرُوا النَّاقَةَ وَعَتَوْا عَنْ أَمْرِ رَبِّهِمْ» (اعراف: ۷۷)
- «فَأَخَذَتْهُمُ الرَّجْفَةُ فَأَصْبَحُوا فِي دَارِهِمْ جَاثِمِينَ» (اعراف: ۷۸)

نتیجه غلبه حق:

- نجات صالح و مؤمنان
- نابودی قوم ثمود با صاعقه الهی

بخش دوم: غلبه انقلاب توحیدی ابراهیم(ع)

۹-۲-۱ رویارویی با نمرود

شرح حادثه:

- شکستن بت‌های قوم

- محاکمه ابراهیم در دادگاه نمرود
- استدلال‌های محکم توحیدی

شواهد قرآنی:

- «فَجَعَلَهُمْ جُودًا إِلَّا كَبِيرًا لَهُمْ» (انبیاء: ۵۸)
- «أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِي حَاجَّ إِبْرَاهِيمَ فِي رَبِّهِ» (بقره: ۲۵۸)

معجزه نجات از آتش:

- «قُلْنَا يَا نَارُ كُونِي بَرْدًا وَسَلَامًا عَلَىٰ إِبْرَاهِيمَ» (انبیاء: ۶۹)

نتیجه غلبه حق:

- شکست نظام بت پرستی
- رسوایی نمرود و درباریان
- گسترش توحید در منطقه

بخش سوم: غلبه موسی (ع) و بنی اسرائیل بر فرعونیان

۹-۳-۱ مراحل مبارزه

الف) مرحله تبلیغ و استدلال:

- دعوت فرعون به توحید
- معجزات عصا و ید بیضا

شواهد قرآنی:

- «فَأَلْقَىٰ عَصَاهُ فَإِذَا هِيَ ثُعْبَانٌ مُّبِينٌ» (اعراف: ۱۰۷)
- «وَنَزَعَ يَدَهُ فَإِذَا هِيَ بَيْضَاءُ لِلنَّاظِرِينَ» (اعراف: ۱۰۸)

ب) مرحله مقابله عملی:

- نزول بلایا بر فرعونیان

- طوفان، ملخ، قورباغه، خون

شواهد قرآنی:

- «فَأَرْسَلْنَا عَلَيْهِمُ الطُّوفَانَ وَالْجَرَادَ» (اعراف: ۱۳۳)

ج) مرحله نبرد نهایی:

- خروج بنی اسرائیل از مصر
- تعقیب توسط لشکر فرعون
- معجزه شکافته شدن دریا

شواهد قرآنی:

- «فَأَوْحَيْنَا إِلَىٰ مُوسَىٰ أَنِ اضْرِبْ بِعَصَاكَ الْبَحْرَ» (شعراء: ۶۳)

۹-۳-۲ نتیجه نهایی

- نابودی کامل لشکر فرعون
- «فَأَعْرَفْنَاهُمْ فِي الْيَمِّ» (شعراء: ۶۶)
- نجات بنی اسرائیل و تشکیل حکومت توحیدی

بخش چهارم: غلبه داوود (ع) بر جالوت

۹-۴-۱ زمینه‌های تاریخی

- ظلم و ستم جالوت و لشکریانش
- ترس و وحشت بنی اسرائیل
- ایمان و شجاعت داوود جوان

شواهد قرآنی:

- «وَقَتَلَ دَاوُودُ جَالُوتَ» (بقره: ۲۵۱)
- «فَهَزَمُوهُمْ بِإِذْنِ اللَّهِ» (بقره: ۲۵۱)

۹-۴-۲ عوامل پیروزی

- ایمان راسخ به نصرت الهی
- توکل بر خدا در میدان نبرد
- استفاده از ابزار مناسب (فلق)

نتیجه غلبه حق:

- شکست لشکر جالوت
- به قدرت رسیدن داوود(ع)
- استقرار حکومت عدل

بخش پنجم: غلبه اصحاب کهف بر نظام ستمگر

۹-۵-۱ زمینه تاریخی

- حکومت جبار و مشرک
- ستم‌گری، ظلم و شکنجه مؤمنان
- فرار به غار برای حفظ ایمان

شواهد قرآنی:

- «إِذْ أَوَى الْفِتْيَةُ إِلَى الْكَهْفِ» (کهف: ۱۰)
- «رَبَّنَا آتِنَا مِن لَّدُنكَ رَحْمَةً» (کهف: ۱۰)

۹-۵-۲ ابعاد غلبه حق

- غلبه معنوی: حفظ ایمان در سخت‌ترین شرایط
- غلبه علمی: اثبات معاد از طریق خواب طولانی
- غلبه تاریخی: ماندگاری داستان as در س عبرت

شواهد قرآنی:

- «وَلَبِثُوا فِي كَهْفِهِمْ ثَلَاثَ مِائَةٍ سِنِينَ» (کهف: ۲۵)

بخش ششم: غلبه پیامبر اعظم(ص) و مسلمانان صدر اسلام

۹-۶-۱ مراحل غلبه

الف) مرحله دعوت مخفی:

- آغاز دعوت در دارالارقم
- ایمان آوردن یاران خاص

ب) مرحله دعوت علنی:

- دعوت از خویشاوندان
- «وَأَنْذِرْ عَشِيرَتَكَ الْأَقْرَبِينَ» (شعراء: ۲۱۴)

ج) مرحله مقاومت و استقامت:

- تحریم اقتصادی در شعب ابی طالب
- صبر و استقامت سه ساله

د) مرحله هجرت:

- هجرت به مدینه
- تشکیل حکومت اسلامی

۹-۶-۲ غلبه در میادین نبرد

جنگ بدر:

- «وَلَقَدْ نَصَرَكُمُ اللَّهُ بِبَدْرٍ» (آل عمران: ۱۲۳)
- پیروزی با وجود کمبود عددی

جنگ احزاب:

- «وَرَدَّ اللَّهُ الَّذِينَ كَفَرُوا بِغَيْظِهِمْ» (احزاب: ۲۵)
- شکست احزاب با معجزه الهی

فتح مکه:

- «إِذَا جَاءَ نَصْرُ اللَّهِ وَالْفَتْحُ» (نصر: ۱)
- پیروزی بدون خونریزی

۹-۶-۳ عوامل غلبه

- ایمان و توکل بر خدا
- اطاعت از رهبری
- وحدت و انسجام
- صبر و استقامت
- برنامه‌ریزی و تدبیر

شواهد قرآنی:

- «يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِن تَنصُرُوا اللَّهَ يَنصُرْكُمْ» (محمد: ۷)

جمع‌بندی نهایی

مصادیق تاریخی نشان می‌دهد:

- غلبه حق بر باطل یک سنت قطعی الهی است
- این غلبه تدریجی و بر اساس حکمت است
- شرایط و مقدمات خاصی دارد
- الگوهای عملی برای مسلمانان در همه اعصار است

نکته پایانی:

«این تاریخ، چراغ راه آینده ماست. مطالعه آن نه برای دلخوشی به گذشته، بلکه برای الگوگیری و عمل در زمان حاضر است.»

تحلیل مصادیق معاصر تحقق سنت غلبه حق بر باطل

مقدمه

در عصر حاضر، سنت غلبه حق بر باطل در صحنه‌های مختلفی در حال تحقق است. این گفتار به تحلیل مصادیق معاصر این سنت الهی می‌پردازد.

بخش اول: غلبه گفتمان جمهوری اسلامی ایران

۱۰-۱-۱ مبانی نظری غلبه گفتمانی

شواهد قرآنی:

- «وَجَدُوا بِهَا وَاسْتَيَقَنَتْهَا أَنْفُسُهُمْ ظُلْمًا وَعُلُوًّا» (نمل: ۱۴)
- «يُرِيدُونَ أَنْ يُطْفِئُوا نُورَ اللَّهِ بِأَفْوَاهِهِمْ» (توبه: ۳۲)

مولفه‌های گفتمان انقلاب اسلامی:

- استکبارستیزی
- عدالت‌خواهی
- معنویت‌گرایی
- عقلانیت دینی

۱۰-۱-۲ نموده‌های عینی غلبه گفتمانی

- گسترش گفتمان مقاومت در جهان اسلام
- تأثیرگذاری بر جنبش‌های آزادی‌بخش
- تغییر معادلات منطقه‌ای و بین‌المللی

بیان مقام معظم رهبری:

"امروز گفتمان انقلاب اسلامی به یک گفتمان جهانی تبدیل شده است."

بخش دوم: غلبه در هشت سال دفاع مقدس

۱۰-۲-۱ ابعاد غلبه در دفاع مقدس

الف) بعد نظامی:

- توقف پیشروی ارتش متجاوز
- آزادسازی مناطق اشغالی
- حفظ تمامیت ارضی

ب) بعد معنوی:

- ظهور فرهنگ ایثار و شهادت
- تقویت ایمان و روحیه مقاومت
- ایجاد مکتب شهیدان

ج) بعد بین‌المللی:

- شکست پروژه مهار انقلاب
- افزایش نفوذ منطق‌ای
- اثبات کارآمدی نظام اسلامی

۱۰-۲-۲ عوامل غلبه در دفاع مقدس

- ایمان و توکل بر خدا
- رهبری حکیمانه امام خمینی(ره)
- وحدت و انسجام ملی
- روحیه جهادی و شهادت‌طلبی

شاهد قرآنی:

- «وَلَيَنْصُرَنَّ اللَّهُ مَن يَنْصُرُهُ» (حج: ۴۰)

بخش سوم: جنگ ۱۲ روزه - نمونه اعلاى غلبه حق

۱۰-۳-۱ زمینه‌های تاریخی

- ادامه تجاوزات رژیم صهیونیستی
- محاصره غزه و فشار بر مردم فلسطین
- عادى‌سازی روابط توسط برخى نظام‌ها عربى

۱۰-۳-۲ ابعاد غلبه در جنگ ۱۲ روزه

الف) بعد نظامی:

- شلیک ۴۳۰۰ راکت به عمق سرزمین‌های اشغالی
- ناتوانی گنبد آهنین در مقابله با راکت‌ها
- انفجار در پایگاه‌های نظامی دشمن

ب) بعد روانی:

- فرار گسترده ساکنان صهیونیست به پناهگاه‌ها
- اختلال در زندگی روزمره در سراسر سرزمین‌های اشغالی
- ترس و وحشت در بین صهیونیست‌ها

ج) بعد رسانه‌ای:

- شکست پروژه سانسور خبری رژیم صهیونیستی
- انعکاس جهانی مقاومت فلسطین
- افشای جنایات رژیم صهیونیستی

۱۰-۳-۳ عوامل کلیدی پیروزی

- وحدت میدانی گروه‌های مقاومت
- بهره‌گیری از سامانه‌های موشکی پیشرفته

- مدیریت هوشمندانه عملیات
- حمایت مردمی از مقاومت

بیان سردار حاج قاسم سلیمانی:

"قدرت مقاومت امروز به حدی رسیده که می‌تواند معادلات را تغییر دهد".

بخش چهارم: غلبه علمی-فناوری

۱۰-۴-۱ زمینه‌های تحریم

- تحریم‌های همه‌جانبه علیه ایران
- محدودیت دسترسی به فناوری‌های پیشرفته
- فشار برای توقف برنامه هسته‌ای

۱۰-۴-۲ دستاوردهای علمی

- دستیابی به چرخه کامل سوخت هسته‌ای
- توسعه فناوری موشکی و پهپادی
- پیشرفت در علوم زیستی و نانو
- توسعه فناوری فضایی

آمارهای قابل توجه:

- رشد ۱۳ برابری تولید علم در ۲۰ سال
- قرار گرفتن در بین ۱۵ کشور برتر در فناوری نانو
- دستیابی به رتبه اول علمی در منطقه

۱۰-۴-۳ عوامل موفقیت

- تأکید بر اقتصاد دانش‌بنیان
- سرمایه‌گذاری در پژوهش و فناوری
- تقویت نیروی انسانی متخصص
- مدیریت جهادی در عرصه علم

شاهد قرآنی:

- «وَعَلَّمَكَ مَا لَمْ تَكُن تَعْلَمُ» (نساء: ۱۱۳)

بخش پنجم: غلبه در عرصه اقتصاد مقاومتی

۱۰-۵-۱ زمینه‌های فشار اقتصادی

- تحریم‌های بانکی و نفتی
- محدودیت‌های تجاری بین‌المللی
- جنگ اقتصادی همه‌جانبه

۱۰-۵-۲ دستاوردهای اقتصادی

- خودکفایی در تولید محصولات استراتژیک
- توسعه کشاورزی و امنیت غذایی
- رشد صنایع دفاعی
- تقویت تولید داخلی

نمونه‌های عینی:

- خودکفایی در تولید داروهای استراتژیک
- توسعه صنایع نفت و گاز علیرغم تحریم‌ها
- رشد صادرات غیرنفتی

بخش ششم: غلبه مقاومت اسلامی لبنان (حزب‌الله)

۱۰-۶-۱ مراحل رشد و غلبه

- تشکیل در سال ۱۹۸۲ برای مقابله با اشغالگران
- آزادسازی جنوب لبنان در سال ۲۰۰۰
- پیروزی در جنگ ۳۳ روزه (۲۰۰۶)
- نقش تعیین‌کننده در سوریه

۱۰-۶-۲ عوامل موفقیت

- پایبندی به اصول اسلامی
- ارتباط عمیق با مردم
- بهره‌گیری از تاکتیک‌های نوین
- حمایت معنوی و مادی

بیان سید حسن نصرالله:

"ما از قدرت بازدارندگی کامل برخورداریم".

بخش هفتم: غلبه مقاومت اسلامی فلسطین

۱۰-۷-۱ تحول کیفی مقاومت

- گذر از مرحله سنگ‌اندازی به موشک‌اندازی
- توسعه توانایی‌های نظامی
- ایجاد وحدت عملیاتی از طریق گروه‌ها

۱۰-۷-۲ دستاوردهای اخیر

- جنگ ۱۲ روزه و نمایش قدرت
- تثبیت حق مقاومت
- افشای ماهیت رژیم صهیونیستی

بخش هشتم: غلبه مقاومت مردمی یمن

۱۰-۸-۱ زمینه‌های تاریخی

- تجاوز ائتلاف سعودی-اماراتی
- محاصره همه‌جانبه یمن
- فشارهای بین‌المللی

۱۰-۸-۲ دستاوردهای مقاومت

- توسعه توان موشکی و پهپادی
- شکست پروژه تجزیه یمن
- تثبیت حکومت مردمی

نکته برجسته:

- هدفگیری عمق خاک دشمنان
- نمایش قدرت بازدارندگی

بخش نهم: غلبه بر پروژه‌های تفرقه افکنی

۱۰-۹-۱ پروژه‌های شکست خورده

- داعش و تکفیری‌ها
- گروهک‌های تجزیه طلب
- فتنه‌های داخلی

۱۰-۹-۲ عوامل شکست پروژه‌ها

- هوشیاری ملت ایران
- رهبری حکیمانه
- وحدت و انسجام ملی

بخش دهم: جمع‌بندی و تحلیل راهبردی

۱۰-۱۰-۱ الگوی کلی غلبه در عصر حاضر

- تقدم غلبه معنوی بر مادی
- تدریجی بودن فرآیند غلبه
- مشروط بودن به انجام تکالیف

۱۰-۱۰-۲ درس‌های راهبردی

برای نیروهای مقاومت:

- تقویت ایمان و معنویت
- توسعه توانمندی‌های علمی و نظامی
- حفظ وحدت و انسجام
- افزایش بصیرت و آگاهی

برای دشمنان:

- شکست قطعی پروژه‌های سلطه
- ناتوانی در مهار بیداری اسلامی
- افول تدریجی قدرت

۱۰-۱-۳ چشم‌انداز آینده

- تداوم روند غلبه حق بر باطل
- گسترش دایره نفوذ مقاومت
- افول قدرت استکبار جهانی

شاهد قرآنی:

- «وَلَا تَهِنُوا وَلَا تَحْزَنُوا وَأَنْتُمُ الْأَعْلَوْنَ إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ» (آل عمران: ۱۳۹)

نکات کاربردی و جدید برای تقویت ارائه

۱. جنگ ۱۲ روزه - تحلیل عمقی:

نکات کلیدی:

- تغییر موازنه قدرت: راکت‌های فلسطینی توانستند تمام سرزمین‌های اشغالی را تحت پوشش قرار دهند
- شکست استراتژی امنیتی رژیم صهیونیستی: گنبد آهنین در برابر راکت‌های جدید ناتوان بود
- اتحاد عملیاتی: هماهنگی کامل بین حماس، جهاد اسلامی و دیگر گروه‌ها
- بازدارندگی جدید: مقاومت توانایی حمله به هر نقطه از سرزمین‌های اشغالی را اثبات کرد

داده‌های آماری:

- ۴۳۰۰ راکت در ۱۲ روز شلیک شد
- ۹۰٪ راکت‌ها به اهداف خود رسیدند
- ۷ پایگاه نظامی مهم مورد اصابت قرار گرفت

۲. دستاوردهای فناوری موشکی:

پیشرفت‌های کیفی:

- افزایش برد موشک‌ها به ۴۰۰ کیلومتر
- توسعه موشک‌های با قابلیت مانور بالا
- افزایش دقت و قدرت تخریب
- کاهش زمان آماده‌سازی و شلیک

۳. تحول در راهبردهای مقاومت:

نوآوری‌های راهبردی:

- جنگ نامتقارن با بهره‌گیری از فناوری‌های مقرون‌به‌صرفه
- استفاده از پهپادهای تهاجمی
- توسعه سامانه‌های الکترونیکی
- جنگ روانی و رسانه‌ای مؤثر

۴. پیامدهای منطقه‌ای و بین‌المللی:

تأثیرات استراتژیک:

- شکست پروژه عادی‌سازی روابط
- تقویت جبهه مقاومت در منطقه
- تغییر نگرش افکار عمومی جهانی
- افشای ماهیت واقعی رژیم صهیونیستی

بیان عملی برای نیروهای مقاومت:

"هر راکتی که به سمت دشمن شلیک می‌شود، حلقه‌ای از زنجیره غلبه حق بر باطل است".

پاسخ به شبهات اساسی درباره سنت غلبه حق بر باطل

شبهه اول: اگر غلبه حق قطعی است، چرا در طول تاریخ شاهد سلطه طولانی مدت باطل هستیم؟

پاسخ تفصیلی:

۱. استناد قرآنی:

- «وَتِلْكَ الْأَيَّامُ نُدَاوِلُهَا بَيْنَ النَّاسِ» (آل عمران: ۱۴۰)
- تفسیر: خداوند روزگار را میان مردم می‌گرداند. این گردش، تدریجی و بر اساس حکمت است.

۲. تحلیل تاریخی:

- تمدن‌های باطل مانند فرعونیان، رومیان و ... سلطه داشتند، اما همگی سقوط کردند.
- دوره طلایی اسلام پس از قرن‌ها مبارزه شکل گرفت.

۳. تحلیل عقلی:

- حکمت الهی اقتضا می‌کند که:
  - بندگان آزمایش شوند: «أَحْسِبَ النَّاسُ أَنْ يُتْرَكُوا أَنْ يَقُولُوا آمَنَّا وَهُمْ لَا يُفْتَنُونَ» (عنکبوت: ۲)
  - اسباب و مقدمات فراهم شود
  - زمینه برای تحول فکری ایجاد گردد

۴. مثال معاصر:

- سلطه استعمار بر جهان اسلام نزدیک به دو قرن طول کشید، اما سرانجام شکست خورد.

شبهه دوم: چرا گاهی مؤمنان شکست می‌خورند؟

پاسخ تفصیلی:

۱. تحلیل قرآنی جنگ احد:

- «أَوَلَمَّا أَصَابَتْكُمْ مُصِيبَةٌ قَدْ أَصَبْتُمْ مِثْلَيْهَا قُلْتُمْ أَنَّى هَٰذَا» (آل عمران: ۱۶۵)
- علل شکست: نافرمانی، سستی، دنیاطلبی

۲. شرطیت سنت الهی:

- نصرت الهی مشروط است: «إِنْ تَنْصُرُوا اللَّهَ يَنْصُرْكُمْ» (محمد: ۷)
- شکست زمانی رخ می‌دهد که شرائط محقق نشود.

۳. تحلیل راهبردی:

- شکست‌های موقت، تجربیات تاریخی برای اصلاح هستند
- مقدمه‌ای برای پیروزی‌های بزرگتر

۴. نمونه عملی:

- شکست‌های اولیه در دفاع مقدس، زمینه‌ساز پیروزی‌های بعدی شد

شبهه سوم: قدرت‌های باطل امروز از امکانات فوق‌العاده برخوردارند؛ چگونه غلبه حق ممکن است؟

پاسخ تفصیلی:

۱. استناد قرآنی:

- «كَمْ مِّن فِئَةٍ قَلِيلَةٍ غَلَبَتْ فِئَةً كَثِيرَةً بِإِذْنِ اللَّهِ» (بقره: ۲۴۹)

۲. تحلیل قدرت:

- قدرت واقعی در اراده و ایمان است، نه فقط امکانات مادی
- «فَلَمْ تَقْتُلُوهُمْ وَلَٰكِنَّ اللَّهَ قَتَلَهُمْ» (انفال: ۱۷)

۳. شواهد معاصر:

- پیروزی مقاومت در لبنان (۲۰۰۶) با وجود برتری نظامی رژیم صهیونیستی
- موفقیت‌های یمن در برابر ائتلاف سعودی-اماراتی

۴. تحلیل عقلانی:

- تاریخ ثابت کرده است که اراده‌های آهنین بر ماشین‌های جنگی غلبه می‌کنند

شبیه چهارم: آیا غلبه حق به معنای نابودی کامل باطل است؟

پاسخ تفصیلی:

۱. تفسیر قرآنی:

- «حَتَّىٰ إِذَا فَرِحُوا بِمَا أُوتُوا أَخَذْنَاهُمْ بَغْتَةً» (انعام: ۴۴)
- غلبه حق ممکن است تدریجی و در زمان‌های حساس باشد

۲. تحلیل فلسفی:

- وجود باطل برای آزمایش حق ضروری است
- «وَجَعَلْنَا بَعْضَكُمْ لِبَعْضٍ فِتْنَةً» (فرقان: ۲۰)

۳. نمونه تاریخی:

- پس از فتح مکه، برخی مشرکان باقی ماندند اما power آنها شکسته شد

شبیه پنجم: نقش انسان در این سنت الهی چیست؟ آیا جبری عمل می‌کند؟

پاسخ تفصیلی:

۱. آیات کلیدی:

- «إِنَّ اللَّهَ لَا يُغَيِّرُ مَا بِقَوْمٍ حَتَّىٰ يُغَيِّرُوا مَا بِأَنْفُسِهِمْ» (رعد: ۱۱)

۲. تحلیل کلامی:

- سنت الهی، جبری نیست؛ مشروط به اراده و عمل انسان است
- «وَأَنْ لَّيْسَ لِلْإِنْسَانِ إِلَّا مَا سَعَىٰ» (نجم: ۳۹)

۳. نمونه عملی:

- انقلاب اسلامی ایران نتیجه دهه ها مبارزه و فداکاری بود.

شبیه ششم: چگونه می توان زمان تحقق این سنت را پیش بینی کرد؟

پاسخ تفصیلی:

۱. پاسخ قرآنی:

- «وَمَا يُذْرِيكَ لَعَلَّ السَّاعَةَ تَكُونُ قَرِيبًا» (احزاب: ۶۳)
- زمان بندی دقیق در اختیار خداست

۲. تحلیل تاریخی:

- ظهور اسلام پس از قرن ها انتظار
- انقلاب اسلامی پس از قرن ها سلطه استبداد

۳. نشانه های کلی:

- «وَلَتَعْلَمُنَّ نَبَأَهُ بَعْدَ حِينٍ» (ص: ۸۸)
- نشانه ها در فرآیند تاریخ آشکار می شوند

شبیه هفتم: آیا غلبه حق تنها در عرصه نظامی است؟

پاسخ تفصیلی:

۱. ابعاد مختلف در قرآن:

- فکری: «بَلْ نَقْذِفُ بِالْحَقِّ عَلَى الْبَاطِلِ» (انبیاء: ۱۸)
- فرهنگی: «وَقُلْ جَاءَ الْحَقُّ وَزَهَقَ الْبَاطِلُ» (اسراء: ۸۱)
- سیاسی: «وَلَقَدْ سَبَقَتْ كَلِمَتُنَا لِعِبَادِنَا الْمُرْسَلِينَ • إِنَّهُمْ لَهُمُ الْمَنْصُورُونَ» (صافات: ۱۷۲-۱۷۱)

۲. نمونه های معاصر:

- غلبه گفتمانی انقلاب اسلامی
- پیشرفت‌های علمی ایران علیرغم تحریم
- تاثیر فرهنگی مقاومت در جهان

شبیه هشتم: چرا برخی جوامع مؤمن، دچار انحطاط می‌شوند؟

پاسخ تفصیلی:

۱. تحلیل قرآنی:

- «ذٰلِكَ بِاَنَّ اللّٰهَ لَمْ يَكْ مُغَيِّرًا نُّعْمَةً اَنْعَمَهَا عَلٰى قَوْمٍ حَتّٰى يُغَيِّرُوْا مَا بِاَنْفُسِهِمْ» (انفال: ۵۳)

۲. عوامل انحطاط:

- «اِنَّ اللّٰهَ لَا يُغَيِّرُ مَا بِقَوْمٍ حَتّٰى يُغَيِّرُوْا مَا بِاَنْفُسِهِمْ» (رعد: ۱۱)
- ترک امر به معروف و نهی از منکر
- دنیاطلبی و غفلت از آخرت

۳. نمونه تاریخی:

- انحطاط امت اسلامی پس از دوره طلایی

شبیه نهم: آیا سنت غلبه حق، شامل همه جوامع می‌شود؟

پاسخ تفصیلی:

۱. شمول جهانی در قرآن:

- «وَمَا اَرْسَلْنَاكَ اِلَّا كَافَّةً لِلنَّاسِ» (سبا: ۲۸)

۲. تحلیل فلسفه تاریخ:

- سنت‌های الهی جهانی هستند
- «سُنَّةَ اللّٰهِ فِي الَّذِيْنَ خَلَوْا مِنْ قَبْلُ» (احزاب: ۶۲)

۳. نمونه‌های جهانی:

- سقوط امپراتوری‌های ظلم در سراسر جهان
- بیداری‌های عمومی علیه استبداد

شبهه دهم: چگونه می‌توان این سنت را در شرایط کنونی تقویت کرد؟

پاسخ تفصیلی:

۱. راهکارهای قرآنی:

- «وَأَعِذُوا لَهُمْ مَا اسْتَطَعْتُمْ مِنْ قُوَّةٍ» (انفال: ۶۰)
- «وَتَعَاوَنُوا عَلَى الْبِرِّ وَالتَّقْوَىٰ» (مائده: ۲)

۲. استراتژی‌های عملی:

- تقویت ایمان و معنویت
- توسعه علم و فناوری
- حفظ وحدت و انسجام
- افزایش بصیرت سیاسی

۳. مدل عملیاتی:

- الگوگیری از مقاومت اسلامی
- بهره‌گیری از ظرفیت‌های نرم افزار
- توسعه قدرت سخت افزاری

جمع‌بندی نهایی

نکات کلیدی برای پاسخگویی به شبهات:

۱. تفکیک بین قطعیت سنت و شرطیت تحقق آن
۲. تأکید بر نقش فعال انسان در فرآیند غلبه حق
۳. تبیین تدریجی بودن فرآیندهای تاریخی

۴. ارائه شواهد عینی از تاریخ گذشته و معاصر
۵. تأکید بر ابعاد مختلف غلبه (فکری، فرهنگی، سیاسی، نظامی)

پیام پایانی:

«سنت غلبه حق بر باطل، یک قانون الهی قطعی اما مشروط است. شناخت این سنت و شرایط تحقق آن، کلید فهم تحولات تاریخی و نقش‌آفرینی در مسیر پیشبرد حق است.»